EKİM

Bütün Ülkelerin Proleterleri, Birleşin!

TÜRKİYE KOMÜNİST İŞÇİ PARTİSİ Merkez Yayın Organı

Sayı: 216, Temmuz '00

Gençlik hareketi ve partinin güncel sorumlulukları

Geçmiş konumunu yitiren gençlik hareketi

Gençlik mücadeleleri Türkiye'nin yakın tarihindeki geniş çaplı sosyal mücadeleler içinde özel bir yer tuttu. Burjuva gericiliği bu belirgin olgudan çıkardığı sonuçlar ışığında, 12 Eylül döneminde en büyük saldırısını gençliğe yöneltti. Hareketi sistematik baskı ve terörle ezmekle kalmadı, yeni bir canlanmaya karşı çok yönlü siyasal, kültürel ve idari tedbirler de aldı. İzlediği ekonomik ve sosyal politikalarla, geçmiş dönemlerde hareketin dinamizmini ve omurgasını oluşturan üniversite gençliğinin sosyal bileşimini, alt sınıflardan gelenler aleyhine belirgin biçimde değiştirdi. Gecekondu üniversitelerini tüm Türkiye'ye yaygınlaştırarak, taşradan büyük kentlerin üniversitelerine emekçi çocuklarının akışını büyük ölçüde sınırladı. Böylece geçmiş dönemlerde gençlik hareketinin merkezini ve lokomotifin oluşturan büyük kentlerin bu özellikleri belirgin biçimde zayıfladı. Tüm bunlar, '80'ler sonrasında küçük-burjuva katmanları saran yılgınlık, orta sınıfların düzenle bütünleşerek eski kısmi ilerici duyarlılıklarını yitirmesi ve '89 çöküşü sonrasında dünya çapında sol düşünceye karşı yükselen gericilik dalgası ile de birleşince, Türkiye'nin öğrenci gençlik hareketi eski gücünü çok büyük ölçüde kaybetti.

En özet şekilde ortaya koyduğumuz ve bazı bakımlardan eksik olan bu değerlendirmeden çıkan bir sonuç var. Öğrenci gençlik hareketinin gücü ve imkanları konusunda geçmişin ölçülerine dayalı yaklaşım ve beklentiler her türlü dayanaktan yoksundur. Türkiye'deki sosyal mücadelelerde küçük-burjuvazinin (ve onun ayrılmaz bir parçası olarak öğrenci hareketinin) '80 öncesinde tuttuğu yer bir daha tekrarlanamaz. Ülkemiz tarihinde bu kendine özgü dönem dönülmez bir biçimde geride kalmıştır artık. Komünistler bu gerçeğe başından beri işaret ettiler ve '90'lı yılların toplam tablosu, bu değerlendirmelerin isabetliliğini bütün açıklığı ile gösterdi.

Son on yıla bakıldığında, işçi sınıfı ve kamu çalışanları hareketinin sosyal mücadelenin asıl eksenini oluşturduğu, öğrenci hareketinin belirgin biçimde bu ikisinin gölgesinde kaldığı görülür. Bunu olumlu ve sağlıklı bir gelişme saymak gerekir. Burada kitle hareketinin genel plandaki zayıflıklarını ve geri düzeyini bir yana koyuyoruz. Önemli olan, bu genel göreli gerilik içinde, işçi-emekçi hareketinin sosyal mücadelenin asıl eksenine dönüşmüş olmasıdır. Ve yinelemek gerekir ki, bu öğrenci hareketi için de genel planda sağlıklı bir gelişme zemini demektir.

Bütün bu söylenenlerle gelmek istediğimiz daha da somut bir sonuç var. '80 öncesinin ölçüleri bir yana bırakılır ve yeni dönemin sosyal hareketliliği içinde öğrenci hareketinin tuttuğu ve tutabileceği

yeni yer gerçekçi bir biçimde gözönünde bulundurulursa, bugünün öğrenci hareketi, onun gücü ve imkanları konusunda daha nesnel ve verimli sonuçlara ulaşılabilir.

Gençlik hareketinin bugünkü olanakları

Yıllardır gençlik hareketinin kısırlığı ve durgunluğu üzerine doğrudan ya da dolaylı bir dizi değerlendirme ve gözlem ortaya konuluyor. Bu, eski ölçülerin ve bunun ürünü beklentilerin yarattığı bir göz yanılmasıdır. Gerçekte özellikle son birkaç yıldır gençlik kesiminde gözle görülür bir canlanma, kendini bir dizi gösterge üzerinden hissettirmektedir. (Herşey bir yana, son yılların 1 Mayıslar'ına belirgin gençlik katılımları, gençlik saflarındaki birikimin devrimcileşme olanaklarına en dolaysız bir göstergedir). Eski alışkanlıklarla salt en büyük kentlerin yüksek öğrenim gençliği üzerinden bakıldığı için, bunlar yeterince görülüp değerlendirilememektedir. Gençlik hareketi eski ağırlık merkezini bugün için artık kaybetmiştir. Bir kısım taşra üniversiteleri, liseler, emekçi semtleri, gençlik hareketinin yeni alanları ve gelişme kaynakları olarak önplana çıkıyorlar. Bu, son yirmi yılın ekonomik-sosyal politikalarından, siyasal ve kültürel saldırılarının etkilerinden ayrı bir sonuç değildir.

Yeni dönem gençlik hareketine ilişkin bir önemli olguya daha kısaca işaret etmek gerekir. İdeolojik kavrayış ve tercihlerle mücadeleyi seçen sınırlı sayıda unsurlar dışta tutulursa, bugün için mücadeleye akan gençlik kesimleri, belirgin bir biçimde ezilen ve sömürülen sınıf ve katmanlara mensupturlar. Ezici bölümüyle işçi ve emekçi çocuklarıdır bunlar. Liseli gençlik için yeterince açık olan bu olgu, gerçekte üniversiteli gençlik için de geçerlidir. Özellikle de taşra üniversitelerinde bu olgu çok belirgindir.

'80 öncesinin devrimci gençlik hareketi içinde orta sınıf gençliğinin tuttuğu yer, dahası eğitsel-kültürel açıdan avantajlarının getirdiği özel ağırlığı düşünülürse, yeni dönemdeki bu yeni olgunun önemi daha iyi anlaşılır. Bu, gençlik hareketinde sağlam bir emekçi damarının varlığı demektir ve kendini bulacak bir gençlik hareketine kendini aşacak önemli avantajlar sağlamaktadır. Bu yapıdaki bir gençlik hareketini devrimcileştirmek, işçi sınıfı ve emekçi hareketiyle bütünleştirmek çok daha kolaydır.

Reformizm gençliğin mücadele dinamizmine yanıt veremez

Sola, mücadeleye ve devrime yönelen bir alt sınıf gençliğinin bugün daha çok reformist partiler etrafında kümelenmesi, devrimci hareketin zaaf ve zayıflıklarıyla ilgili bir durumdur. Reformist partiler nispeten geniş olanaklar ve elbette legalitenin getirdiği rahat çalışma koşulları sayesinde mücadeleye akan bu kesimleri daha rahat etkileyip kendilerine çekebilmektedirler. Ne var ki, bu partilerin gençliğin mücadele isteğine ve dinamizmine yanıt verebilmeleri kolay değildir. Nitekim kendilerine akan genç güçleri, ancak onların mücadele isteğini kırıp yozlaştırabildikleri ölçüde saflarında tutabilmektedirler. Bunu başaramadıkları durumlarda ise, bu partiler mücadeleye akan genç güçler için geçici birer durak olmakta, devrimci mücadele isteği yeni devrimci arayışları zorlamaktadır.

Genel planda herşeye rağmen devrimci bir konumda duran geleneksel akımlar ise, gençliğin bu devrimci arayışlarına yanıt verecek bir ciddiyet ve olgunluktan büyük ölçüde yoksundurlar. Bu yapısal zaaflar aşılmak bir yana giderek güçlendiği ölçüde, bu akımlar genç güçler için güven verici olamamaktadırlar. Kaldı ki bugün gerçekte devrimci bir önderlik arayışı içerisindeki gençlik kesimlerini reformistlerin nispeten daha kolay bir biçimde kendilerine çekebilmelerinin gerisinde, geleneksel akımların güven vermeyen konum ve politikalarının da özel bir payı vardır. Bu

olgunun farkında olmak önemlidir; zira bundan gençlik çalışmamız için, gençliğe karşı sorumluluklarımız konusunda çıkarılması gereken çok önemli sonuçlar vardır.

Partimiz geleceği ve dolayısıyla gençliği temsil ediyor

"Gençlik gelecek, gelecek sosyalizmdir!" şiarı bir propaganda sloganı olarak çok çekicidir. Fakat her önemli propaganda sloganı gibi bu slogan da, güncel izdüşümleri de olan temel bir gerçeği ifade etmektedir. Eğer biz, gençliğe yönelik olarak kullandığımız bu temel şiarın ifade ettiği gerçeğin ışığında kendi gençlik çalışmamıza yaklaşmazsak, büyük bir tutarsızlık içerisine düşeriz ve böylece kullandığımız bu sloganı tümüyle anlamsızlaştırmış oluruz. Partimiz geleceği, dolayısıyla gençliği temsil ediyor. Sözkonusu şiarın ifade ettiği temel gerçeğe ve dolayısıyla gençlik alanındaki çalışmamıza, bu çalışmaya ilişkin görev ve sorumluluklarımıza buradan bakabilmek durumundayız.

Mensubu olduğu egemen burjuva sınıfının ayrıcalıklarını paylaşan çok dar bir kesim dışında gençliğin geriye kalan ezici çoğunluğuna, Türkiye'nin kokuşmuş kapitalist sömürü düzeninin verebildiği ve verebileceği hiçbir şey yok. Ağırlaşan sömürü, uygulanmakta olan sosyal yıkım programları, güçlendirilen baskı ve terör aygıtları, sosyal ve insani değerlerin yıkımı ve kültürel dejenerasyon, tüm bunlar, geniş gençlik katmanlarını bugün ezmekte, geleceklerini ise karartmaktadır. Gençliğin kurulu düzenin yıkıcı sonuçlarına karşı duyduğu hoşnutsuzluk ve arayışları sosyal demagojiye başvurarak istismar etmeye çalışan ve bunda geçici olarak başarılı da olan gerici, faşist ve şeriatçı akımların da gençliğe verebilecekleri bir şey yok. Düzen solu ise artık sosyal demagoji yapmayı bile yük sayabiliyor ve dolayısıyla arayış içerisindeki gençlik için herhangi bir cazibe merkezi oluşturmuyor.

Düzen ve düzen akımları için sözkonusu olan, şu veya bu sorundan hareketle kendini ortaya koyan düzenin sahte muhalifleri akımlar için de geçerlidir. Bugün düzenle teslimiyetçi bir barış sürecine giren ezilen ulus milliyetçiliği ile kurulu düzene doğrudan ya da dolaylı olarak payandalığı bir çizgi haline getiren Alevici burjuva akımlar, yaratıkları geçici etkilere rağmen gençliğe hiçbir gelecek sunamadıklarını göstermekte gecikmemişlerdir. Devrimin ülke ve dünya çapında üstüste yaşadığı çifte yenilgi ortamının yarattığı boşlukta palazlanan bu akımların, Kürt ya da Alevi gençliği nezdinde güven ve inandırıcılıklarını hızla yitirmekte oldukları bir döneme girmiş bulunmaktayız. Ezilen ulus ve milliyetler ile ezilen mezheplere mensup gençlik kesimleri, geçmişte bu ezilmişliklerinin çözümünü ileri bir dava uğruna mücadelede, devrimde ve sosyalizmde aradıkları ve tam da bu nedenle devrimci gençlik hareketi için önemli güç kaynakları oluşturdukları için, milliyetçiliğin ve mezhepçiliğin güç kaybetmesinde ifadesini bulan bu gelişmeler önemlidir.

Gençlik geleceğini, kurulu düzenle çatışmada, işçi ve emekçi hareketiyle buluşarak devrime yönelmede bulabilir ancak. Yılların birikimi, hayal kırıklıklarını izleyen arayışlar, günden güne daha geniş gençlik kesimlerini bu çatışmaya ve arayışa yöneltmektedir, gitgide daha çok yöneltecektir.

Tam da bu noktada, bir kez daha partimizin gençlik karşısındaki konumuna ve gençliğe karşı sorumluluklarına geliyoruz. Gençliğin bundan böyle gitgide daha çok güç kazanacak bu arayış ve yönelişine ancak proletaryanın devrimci partisi yanıt verebilir. Yıllar önce, daha çok temel bir teorik ve stratejik gerçeklik olarak ortaya konulan aşağıdaki değerlendirme, partinin kazanıldığı, gücünü ve etkisini, ciddiyetini ve inandırıcılığını günden güne daha çok artırdığı şu dönemde, artık çok daha somut ve pratik bir anlam ve önem kazanmaktadır:

"Gençliğin temel devrimci özlemlerine ve istemlerine ancak sosyalist proletarya cevap verebilir. Gençliğin devrimci eylemini doğru bir çizgide başarıyla ancak sosyalist proletarya yönetip yönlendirebilir.

"Devrimci gençliğin sonu gelmez bir ısrarla sürdürdüğü tutarlı bir dünya görüşü arayışını ancak proletaryanın dünya görüşü, Marksizm-Leninizm, karşılayabilir. Devrimci gençliği tutarlı bir dünya görüşüyle ancak proletaryanın komünist sınıf partisi eğitip donatabilir."

"... Komünistler ve sınıf bilinçli işçiler proletarya sosyalizminin gerçek sınıf bayrağını yükseltebildikleri ölçüde, gençliğin ön saflarından bu bayrağın altına akacak önemli güçler bulacaklardır."

Bu bayrak artık güçlü bir biçimde yükseltilmiştir. Gençliğin ön saflarından bu bayrağın altına daha şimdiden en diri ve en bilinçli güçler akmaktadır. Ve bu henüz yalnızca bir başlangıçtır; komünistler gençlik çalışmasına gerekli dikkati ve özeni gösterirlerse, bu akış günden güne güçlenecek, parti devrimci gençlik hareketi için bir önderlik ve birleşme odağı haline gelecektir.

Gençlik çalışmamızın sorunları

Partinin gençlik çalışmasında başarılı olabilmesinin temel ve öncelikli koşulu, kendi gençlik güçlerinin etkin ve amaca uygun bir biçimde örgütlenebilmesidir. Halihazırda bu güçler gereğince örgütlenemedikleri gibi, partinin yakın ve dolaysız önderliğinden de önemli ölçüde yoksundurlar. Gündemdeki en öncelikli görev bu sorunun çözümüdür.

Mevcut gençlik güçleri içerisinden kadrolaşmayı başarabilmek, bu sorunun çözümünün anahtarıdır. Parti, gençlik çalışmamızı gençliğe özgü bir inisiyatif, ataklık ve yaratıcılıkla sürükleyebilecek partili kadroları yetiştirebilmelidir. Bu tür kadrolar bizzat gençlik çalışmamızın kendi içinden bulunup çıkarılmalıdır. Yıllardır parti çeperinde yer alan ve kendince gençlik çalışması yürütmeye çalışan sempatizan genç militanların en iyilerinin, en sağlam ve güvenilir olanlarının partiye parti üyeleri olarak kazanmak ve bunları bulundukları yerel alanlarda profesyonel bir gençlik örgütlenmesinin partili dayanakları olarak değerlendirmek durumundayız. Bu, gençlik çalışmamızın bugünkü nispi dağınıklığını hızla gidereceği gibi, partili genç kadrolar aracılığıyla parti önderliğinin gençlik çalışmasına taşınmasını da kolaylaştıracaktır.

Kadrolaşma ve örgütlenme sorunlarının yamsıra önem taşıyan ve bu sorunların çözümünü de kolaylaştıran bir başka temel sorun, gençlik alanındaki yayın faaliyetidir. Bu alanda belli bir birikim ve deneyim kazanılmış olmakla birlikte, gerek biçim gerekse içerik ve işlev bakımından hala aşılması gereken önemli sorunlar vardır. Gençlik yayını hitap ettiği hedef kitleyi iyi tanımlamalı ve tanımalı, bunu gözeten bir yayın faaliyeti içinde olmalıdır. Daha genel planda gençlik yayınının en önemli sorunu gençliğin ve gençlik hareketinin sorunlarını kucaklayan ve bu sorunlara devrimci yanıtlar verebilen bir yayın çizgisine oturabilmektir. Bu, yayını kendi içinde bir amaç olmaktan çıkarır, gençlik hareketine müdahalenin etkin ve işlevsel bir aracı haline getirir. Kuşkusuz gençlik yayınının bu işlevsel çizgiye oturabilmesi, büyük ölçüde gençlik güçlerimizin örgütlenmesi, gençlik çalışmamızın sağlam bir perspektife kavuşturulması ve dolayısıyla planlı-programlı bir yönelim içerisinde sokulmasıyla sıkı sıkıya bağlıdır.

Yayın faaliyetinde daha da önemli ve bugün için daha da acil olan, daha geniş gençlik kitlelerine hitap edebilen popüler yayınları devreye sokabilmektir. Bundan somut olarak kastedilen, sık sık kullanılması gereken bildirilerin yanısıra, asıl olarak popüler bültenler ve broşürlerdir. Bunları etkin ve düzenli bir biçimde kullanmayı başaramadığımız sürece, çok dar bir kesim dışında kalan geniş kitleye sesimizi, düşünce, slogan ve çağrılarımızı ulaştırabilmemiz mümkün olamayacaktır. Bültenler konusunda halihazırda daha çok

liseli gençlik üzerinden sınırlı bazı deneyimlere sahibiz. Bunların neden işlevsel biçimde kullanılamadığını, sürekli hale getirilemediğini somut olarak değerlendirmek, bu deneyimlerden yararlanarak yeni döneme benzer bir dizi araçla girmek sorumluluğuyla yüzyüzeyiz. Parti sık sık, bültenlerin son derece popüler, görsel açıdan zengin ve sayfa sayısı itibarıyla çok sınırlı olması gerektiği konusunda uyarılar yapmasına rağmen, dergi taklidi bültenlerin önüne gençlik alanında da geçilememektedir. Bültenleri süreklileştirememede ve işlevsel kılamamada bunun da küçümsenemeyecek bir rolü vardır. Geçmiş deneyimler değerlendirilirken soruna buradan da bakılabilmelidir. Aynı şekilde, belirli alanlara (örneğin meslek liselerine) hitap eden ya da belli bir sorunu (örneğin eğitimde özelleştirme saldırısı) konu alan, son derece sade bir dille kaleme alınmış yaygın dağıtılacak popüler broşürleri de gençlik çalışmamızda kullanabilmeliyiz. Partinin bu dönem sınıf çalışmasında yeniden gündeme getirdiği popüler broşür deneyimlerinden bu çerçevede yararlanılabilinir.

Gençlik hareketinin sorunları

Geriye gençlik hareketinin gündemini ve sorunlarını isabetle saptamak, doğru bir eylem çizgisi ve çalışma tarzı izlemek, ve nihayet, gençliğin kitlesel örgütlenme sorununa ilişkin olarak doğru bir yaklaşımla hareket etmek sorunları kalıyor. Bunlar çözümleri güç sorunlar değildir. Gençlik yayınında, geride kalan öğrenim yılına ilişkin olarak yayınlanan değerlendirmelerde bile bu sorunların tümünün doğru çözümünün önemli ipuçları mevcuttur.

Eğitimde özelleştirme saldırısı, bunun bir uzantısı olarak harçlar sorunu, soruşturma ve hukuk terörü, doğal olarak YÖK kıskacı ve bunaltıcı YÖK uygulamaları, üniversitelerde faşist kadrolaşma ve saldırılar, vb., vb... Öğrenci gençliğin bu dönem özellikle öne çıkan ve yeni dönemde daha da ağırlaşacağı kesin olan acil ve öncelikli sorunlarıdır. Bu sorunlar karşısında devrimci gençlik hareketinin ileri sürmesi gereken şiarlar ve istemler iyi-kötü bilinmekte, bunlar yayınlarımızda da sürekli olarak işlenmektedir.

> ***Kitlelerin en sıradan ve en somut, acil ve yakıcı, akademik ve iktisadi sorunlarını hiçbir biçimde küçümsemeyen ve ihmal etmeyen, fakat bunları toplumun tüm ezilen katmanlarını etkileyen ve kuşkusuz gençlik için de yıkıcı sonuçları olan temel sorunlarla birleştiren bir çalışma tarzıdır gerekli olan. Aynı şekilde, kitlelerden kopmadan onları mücadeleye çekmeye çalışan, tüm fırsatları kitleleri eyleme çekmek için değerlendiren, kitlelerin mevcut duyarlılıklarını ve eylemliliklerini daha ileri hedeflere ve düzeylere çekmeye çalışan bir eylem çizgisidir gerekli olan.***

Eylem çizgisi ve çalışma tarzı sorunu daha da önemlidir. Halihazırda bu alanda sol akımlara egemen olan, birbirinin zıttı gibi görünen, gerçekte ise birbirini besleyen ve üreten iki davranış tarzı göze çarpmaktadır. Gençlik hareketinin geriliğinin ve durgunluğunun da etkisiyle, ya en geri sorunlar üzerinden kuyrukçu ve ekonomist bir çizgi, ya da tersinden, kitleden kopuk, güya "öncü" gerçekte ise kaba maceracı bir eylem çizgisi izlenmektedir. Bu sonuncusuna eğilim duyanlar, çok geçmeden ilkine dönebilmektedirler. Kitlelerin en sıradan ve en somut, acil ve yakıcı, akademik ve iktisadi sorunlarını hiçbir biçimde küçümsemeyen ve ihmal etmeyen, fakat bunları toplumun tüm ezilen katmanlarını etkileyen ve kuşkusuz gençlik için de yıkıcı sonuçları olan temel sorunlarla birleştiren bir çalışma tarzıdır gerekli olan. Aynı şekilde, kitlelerden kopmadan onları mücadeleye çekmeye çalışan, tüm fırsatları kitleleri eyleme

çekmek için değerlendiren, kitlelerin mevcut duyarlılıklarını ve eylemliliklerini daha ileri hedeflere ve düzeylere çekmeye çalışan bir eylem çizgisidir gerekli olan. Sol akımların bir kısır döngü halinde birbirini üreten ya da besleyen eylem çizgisini ve çalışma tarzını aşmak buradan geçer.

Son olarak gençliğin örgütlenmesi sorununa geliyoruz. Gençlik hareketinin mevcut deneyimi, partinin bu soruna bakışını bütün açıklığıyla doğrulamaktadır. Komünistler yıllardır gençlik hareketine yapay örgütlenme modelleri dayatılamayacağını, buna yönelik tüm çabaların kaçınılmaz olarak başarısızlıkla sonuçlanacağını vurgulayageldiler. Mücadele biçimleri ve düzeyi ile örgütlenme biçimleri ve düzeyi arasında kopmaz bir ilişki bulunduğunu, ikincinin birinciye sıkı sıkıya bağlı olduğunu, mücadele geliştirilebildiği ölçüde örgütlenme sorununun çözümünün kolaylaşacağını savunageldiler. Son yıllarda gençliğe dışarıdan dayatılan örgütlenme modellerinin şu veya bu grubun elinde işlevsiz tabelalar olarak kalması, buna karşın gelişen eylemliliklerin komiteler, platformlar vb. örgütsel biçimler ortaya çıkarması, bunların eyleme katılan güçleri az-çok kolaylıkla kucaklaması, partinin düşünce çizgisini doğrulamıştır. Bu birikim çoğaldığı ve gençlik hareketi daha da güçlendiği ölçüde, daha kalıcı kitlesel örgütlenme biçimlerine geçiş de aynı ölçüde kolaylaşacaktır. Bu alanda elbette ki kendiliğindenci davranılamaz, fakat yapay zorlamaların hiçbir sonuç vermeyeceği de yeterli açıklıkta görülmüş olmalıdır. Komünistler gençlik hareketindeki gelişmeleri ve eğilimleri, güç ve olanakları dikkatle izlemeli, buna uygun düşen örgütlenme biçimlerini bizzat hareketin pratik gelişme seyri içinden zamanında sezip çıkarabilmelidirler. Hareketin kendiliğinden ürettiği örgütlenme biçimlerine bilinçli bir ifade kazandırabilmelidirler.

Son bir sorun olarak, gençlik alanındaki güç ve eylem birliği sorununa da değinelim. Bu sorun genel planda olduğu gibi gençlik alanında da özel bir önem taşımaktadır. Ne var ki, geleneksel akımların çok bilinen zaafları, amaca uygun ve nispeten kalıcı güç ve eylem birlikleri geliştirmeyi de zora sokmaktadır. Buna rağmen bu soruna gerekli önemi vermek durumundayız. Fakat bunda başarılı olabilmenin temel önkoşulunun da kendi başarılı bağımsız faaliyetimiz olduğunu unutmamalıyız. Öncelikle kendi güçlerimizi etkin ve örgütlü bir biçimde seferber edebilmeli, kendi gücümüze güvenmeli, bağımsız faaliyetimizi güçlendirerek sürdürmeli, ancak bu koşulla ve buna tabi bir biçimde güç ve eylem birliği alanında üzerimize düşeni yapma yoluna gitmeliyiz.

Yeni bir döneme doğru

Türkiye'de olayların seyri adım adım yeni bir dönemi hazırlamaktadır. Emperyalizmin ve sermayenin izlemekte olduğu politikalar gençlik için de ağır yıkımlar yaratmakla kalmamakta, gençlik hareketiyle işçi ve emekçi hareketinin buluşmasını ve birleşmesini de kolaylaştırmaktadır. Gündemdeki özelleştirme saldırılarıyla, toplumun tüm hak arayan ve direnen kesimlerini hedef alan sistematik devlet baskısı ve terörü, gençlik hareketinin sınıf ve emekçi hareketiyle buluşmasını düzleyen zemine güncel iki örnektir yalnızca. Bu olgu, partinin gençlik çalışmasına göstermesi gereken çok özel ilginin bir başka önemli güncel nedenidir.

Komünistler en güçsüz, olanaklarının en sınırlı olduğu bir dönemde bile devrimci gençlik hareketi içinde kendilerine bir etki alanı bulabildiler. Bugün ise gençlik içerisinde gerçek bir kuvvet olabilmek için temel önkoşullara ve etkin bir çalışma için önemli olanaklara sahiptirler. Bütün sorun bu imkanları değerlendirebilmekte yatmaktadır ve bunları en etkin bir biçimde değerlendirmenin ise tam zamanıdır.

EKİM

Partimizin tüzüğü üzerine/1

Parti programı ve tüzüğü üzerine ön düşünceler

H. Fırat

Tüzüğün kendisine geçmeden önce, program ve tüzük üzerine genel bazı düşünce ve gözlemlerimi ifade etmek istiyorum.

Partimizin gelişme sürecinde gerçek bir sıçrama

Programımız ve tüzüğümüz artık yayınlanmış bulunuyor. Kuşkusuz bu iki temel belgenin içeriği ilk kez böylece öğrenilmiş olmadı. Kuruluş Kongresi'nde parti programı ve tüzüğü üzerine ayrıntılı değerlendirmeler ve tartışmalar yapıldı. Bugün yayınlanmış bulunan program ve tüzük de esası yönünden bu tartışmalar içerisinde bir sonuca bağlandı. Devrimciler bu değerlendirme ve tartışmaların içeriğini ve esaslarını, kongrenin hemen sonrasından itibaren yayınlanan kapsamlı tutanaklar üzerinden izlemek, incelemek, böylece bunların genel çerçevesi ve ana unsurları hakkında bir fikir edinmek imkanı da buldular.

Ama ben yine de, sözkonusu tartışmaların ışığında kesin biçimi verilmiş olan program ve tüzüğümüzün bugün yayınlanmış olmasını, partimizin siyasal yaşamında ileriye doğru çok büyük bir adım kabul ediyorum. İşçi sınıfının, emekçilerin ve bu ülke devrimcilerinin önüne bir sınıf partisi programı konulmuştur. Dostun ve düşmanın önünde bir bayrak yüseltilmiştir; işte partimiz bu temeller üzerinden yükselmekte, bu bayrak altında savaşmaktadır iddiasıyla çıkılmıştır. Bu büyük adım, partimizin siyasal yaşamında gerçek bir sıçramanın ifadesidir.

Program ve tüzüğümüz bizi aşmıştır

Partimizin programı ve tüzüğü, yıllara yayılan ve zorlu çabalara konu olan bir gelişme sürecinin ürünleri olarak ortaya çıktılar; bizim kendi öz emeğimizin, uzun, yoğun ve zorlu mücadelelerimizin ürünü oldular. Bu iki temel belge, kendi düşünsel ve pratik süreçlerimizin bugün geldiği noktanın ifadesidirler. Partimizin üzerinden yükseldiği temelleri oluşturmaktadırlar. Bu böyle olmakla birlikte, yine de, ilan edildikleri andan itibaren, program ve tüzüğümüz gerçekte bizi aşmış bulunmaktadır. Bugün biz somut durumumuzla onların gerisine düşmüş bulunuyoruz.

Bunu nasıl anlamamız gerekir? Bugüne kadar biz program ve tüzüğün önündeydik. Bir siyasal akım ve örgüt olarak vardık. Ama henüz programımız ve tüzüğümüz yoktu. Demek oluyor ki, ideolojik-politik ve örgütsel olarak hareketimizi bağlayan, temel hedef ve amaçlarını ortaya koyan, yol ve yöntemini, politik ve örgütsel tarzını belirleyen, tüm parti için bağlayıcı bir çerçeve yoktu. Oysa bugün artık var; artık bir programımız ve tüzüğümüz var. Ve partiyi bağlayan temeller olarak ortaya konuldukları andan itibaren, biz onların gerisindeyiz. Şimdi biz, mücadelemizi ve örgütlenmemizi ilgilendiren herşeyi onlara göre yeniden düzenlemek ya da kurmak sorunu ile yüzyüzeyiz.

Şimdi partimizin önünde, kendi siyasal mücadelesini ve çalışmasını programımızın çerçevesine oturtmak ve gereklerine uydurmak, bunu başarabilmek gibi bir sorun var. Bu programda tanımlanan amaç ve hedeflere yürümek sorunu var. Bu tarihi süreci başarıyla yaşamak ve ortaya konulan hedeflere ulaşmak, amaçları gerçekleştirmek sorunu var. Öte yandan, yine partimizin önünde, ortaya konulan tüzüğe uygun olarak, kendi parti yapısını, yaşamını ve işleyişini kurmak, parti kültürünü ve değerlerini geliştirmek, çalışma tarzını geliştirmek sorunu var.

Bunu şöyle de anlayabiliriz. Bu program ve tüzüğü elbette biz ortaya çıkardık, onlar bizim kendi öz ürünlerimiz oldular. Fakat ortaya çıkdıkları andan itibaren de artık biz onlara kesin biçimde bağlı ve tabiyiz. Artık onlar bize yön verecek, bizi şekillendirecek ve geleceğe taşıyacaklardır. Biz onları şekillendirip formüle ettik, ortaya çıkardık; ama bu süreç tamamlandığı andan itibaren, onlar partimizi bağlayan, partimizin siyasal ve örgütsel yaşamının çerçevesini belirleyen temeller olarak ortaya konuldukları andan itibaren, artık partinin önünde kendini onlara uydurmak, onlara göre şekillendirmek sorunu var. Program ve tüzüğümüz partimizi şekillendirecek ve geleceğe taşıyacaktır. Bu adımla birlikte, bizim en büyük kazanımımız da budur. Sıçramanın kendisi burada anlamını bulmaktadır.

Sınıfın, devrimin ve sosyalizmin programı

Programımızın bizi aştığı gerçeğini, ikinci olarak, bir başka anlamda da ele almak durumundayız. Programımızı kamuoyuna sunarken, bunu bir partiden öteye, sınıfın, devrimin ve sosyalizmin programı olarak tanımlayıp ilan ettik. Oysa sınıf da, devrim de, sosyalizm de, biz onların tarihi temsilcisi olmak iddiası taşısak bile, tümüyle bizim dışımızda nesnel olgular ve süreçlerdir. İşçi sınıfı, biz en ileri unsurları üzerinden bir birleşme alanı yaratmayı başarsak bile, bir sınıf olarak bizim dışımızda bir toplumsal olgudur. Devrim, bizim irade katkılarımızla, ama yine de bizim irademiz dışında, toplumsal çelişkilerin derinden derine mayaladığı ve olanaklı kıldığı büyük bir nesnel tarihsel-toplumsal olaydır. Sosyalizm de yeni bir toplumsal düzen olarak, bu iki toplumsal-tarihi gücün ve gelişmenin ürünü olacaktır. Sosyalizm, sınıfın tarihi devrimci eylemi ve devrimin zaferi ile olanaklı hale gelecektir.

Demek oluyor ki; bu toplumsal ya da tarihi olgu ve olaylar tümüyle bizim dışımızda nesnel olgulardır. Bu böyle olmakla birlikte, eğer programımız onları nesnel bir biçimde içeriyor ise; yani bu program, belli bir grubun subjektif düşünüş tarzına, arzularına ya da ihtiyaçlarına değil de, gerçekten işçi sınıfının toplumda işgal ettiği yere, onun tarihsel amaçlarına ve çıkarlarına uygun düşen bir program ise, bu demektir ki programımız ilan edildiği andan bizi aşmıştır. Biz bir siyasal akım olarak bu programın çizdiği rotada ilerlemekte başarısız da kalabiliriz. Ama eğer bu program bilimsel temellere oturuyor ise, gene de tarihi devrimci anlamını ve önemini koruyacaktır. Bu anlamda da programımız bizi aşmıştır; o bizden öteye, Türkiye işçi sınıfının ve Türkiye devriminin programıdır. Zaten tutarlı devrimci bir program ise, bilimsel temellere sağlam bir biçimde oturuyor ise, başka türlü olması da düşünülemez. Eğer belli bir grubun subjektif düşünüş tarzının ve arzularının ürünü değil de, belli bir toplumdaki belli bir sınıfın ve belli bir toplumdaki belli bir tarihsel ihtiyacın (bunu toplumsal devrim olarak anlayınız) belirlediği bir program ise, buna uygun bir içeriği var ise, bu program oluştuğu andan itibaren bizi aşmıştır.

Basitleştirerek ve en sıcak olaylar üzerinden, anlatmak istediklerini örneklemek istiyorum. Bu programın bir *"Acil Demokratik ve Sosyal İstemler"* bölümü var. Bugünün Türkiye'sinde işçilerin, emekçilerin, bu arada emekçi köylülerin yaşadığı hoşnutsuzluklara, sınıflar mücadelesinde tartışma konusu olan sorunlara bakın. Buna işsizlik ve SSK sorunu olarak bakabilirsiniz, eğitimin ve sağlığın özelleştirilmesi olarak bakabilirsiniz, köylülüğün acılar ve sefalet içinde yıkıma uğratılması olarak bakabilirsiniz.

Bütün bu güncel ve yakıcı sorunlar üzerinden bakınız, bunların her birinin karşılığını şu veya bu şekilde bu programda bulursunuz. Bunları karşılayacak temel ve taktik hükümleri hep var. Dikkat ediniz, yalnızca taktik demiyorum, hem temel hem taktik diyorum. Buna teorik, stratejik ve taktik karşılıklar da diyebilirim. İşçi sınıfı ve emekçilerin en güncel ve yakıcı sorunlarının karşılığını, şu veya bu şekilde, programımızın teorik ve pratik bölümlerinde, teorik yaklaşımlarında, stratejik çözümlerinde ve taktik formülasyonlarında mutlaka bulabilirsiniz. Programımızın teorik bölümünde, bu sorunların asıl kaynağına, kapitalizmin onları üreten temel ve yapısal çelişmelerine ilişkin belirlemeleri ve bu sorunlardan nihai olarak kurtulabilmenin

yolunu bulursunuz. Proletarya devrimine ilişkin bölümde, bütün bu sorunların proletaryanın devrimci iktidarı ve sosyalizm koşullarındaki çözümüne ilişkin hükümler bulursunuz. Sözünü ettiğim taktik bölümde ise, bu istemlerin kendisini, ya da onları da kapsayan formülasyonları bulursunuz. Demek ki, toplumda yaşanmakta olan sosyal çatışmanın nesnel mantığını ve temel görünümlerini ve kuşkusuz buna ilişkin devrimci çözümleri içeren bir programla yüzyüzeyiz burada, partimizin programı şahsında.

İşçi sınıfının ve emekçilerin bugünkü hareketlilikler içinde tepki ve protestolara konu ettiği sorunlar ile bu çerçevede dile getirdiği istemleri, biz hiç de henüz işçi sınıfına ve emekçilere taşımış değiliz. Sınıf bir yerde, biz ise henüz bir başka yerdeyiz. Ama programımız bunların özünü ve esasını, kaynağını ve çözümünü isabetle içerebiliyor. Bu, programımızın bilimsel niteliğine ve devrimci sınıf karakterine bir gösterge ve kanıttır. Devrimci temellere dayalı devrimci bir sınıf programı, bir partinin öznel niyetlerini ve ihtiyaçlarını değil, toplumdaki çatışmanın mantığını ve devrimci çözümünü bilimsel temellerde kavrar ve devrimci bir yorumla ortaya koyar. Sorunlar, bunun ürettiği sınıflar çatışması ve çatışan sınıfsal çıkarlar sizin dışınızda. Siz onu bir sınıf adına, bir sınıfın devrimci konumundan, temel çıkarlarından ve tarihi amaçlarından hareketle formüle etmeye çalışıyorsunuz. Eğer doğru formüle etmişseniz, eğer o nesnel gerçekliği, demek oluyor ki bilimsel esasları gözetmişseniz, böyle bir program, doğduğu andan itibaren, işçi sınıfının üzerinde mücadele edeceği bir temeldir gerçekte. İşçi sınıfı bugün bu temel tarihi mücadeleye hazır olsun olmasın, bu programın farkında olsun olmasın, onu bugün için benimsesin ya da benimsemesin, bu böyledir.

Mesele zaten kuru bir program metninin kendisi değil; bu çatışmanın mantığı, stratejik ve taktik ihtiyaçlarıdır, devrimci açıdan yönü ve geleceğidir. Bütün bunları doğru tanımlayabilmek, marksist bilimsel temeller üzerinde ortaya koyabilmektir önemli olan. Eğer biz ortaya bir program koymakla bunu başarabilmişsek; bu andan itibaren bu program bizi aşmıştır, o artık bizden öteyedir, o artık sınıfın, devrimin ve sosyalizmin programıdır.

İşçilere güven veren bir program

Gazetede parti militanlarının programa ilişkin görüş ve değerlendirmeleri yayınlanıyor. Bunların birinde, bir emekçi yoldaş programımıza ilişkin duyduğu heyecanı dile getiriyor. Köy kökenli bir işçi olarak, köyden de örnekler veriyor; köylünün sosyal yaşam koşullarını ve mevcut akibetini, dolayısıyla sorunlarını doğru gözlemleyen ve tanımlayan maddelerden oluşuyor diyor, programımızın "Tarım ve Köylü Sorunu" başlıklı alt bölümü için. Önemli olan işte bu; işçilerin ve emekçilerin, bu kökenden gelen devrimcilerin, programımızla gerçek yaşam ve sınıf ilişkileri arasında, işçilerin ve emekçilerin gerçek ihtiyaçları arasında, bu denli rahat ve açık bir ilişki kurabilmeleri, bundan hareketle partimize ve programımıza güven duyabilmeleri. Aynı işçi; ben bir işçi olarak bu partiyi, bu programı artık her yerde kolaylıkla savunurum; çünkü bu programın içeriği sınıfın bugün yaşadığı sorunlara ve onun temel ve taktik ihtiyaçlarına berrak ve güçlü yanıtlar veriyor, diyor. Bir komünist partisinin programı nasıl olur; bir işçi olarak ben bunu okuyup da anlayabilir miyim, bu konuda kafam açık da değildi, sonuçta bir program da görmemiştim; ama bu programı gördükten sonra, işçilerle ve emekçilerle tartışmalarımda, partimiz bu konuda bunları söylüyor, bu sorunlara bakışı ve bunlara ilişkin çözümü işte budur, diyebilecek gücü şu an kendimde fazlasıyla görüyorum, diyor yine aynı işçi.

Bir başka emekçi, ki konuya ilişkin görüşleri en önce yayınlanan bir yoldaştı sanırım, programımızı okuyup bitirdiğimde sanki ağır bir yük omuzlarımdan kalkmış gibi hissettim kendimi, sanki devrim olmuş, sosyalizm gerçekleşmiş, bugün acısını çektiğimiz yıkımın yaşadığımız sonuçları geride kalmış gibi hissettim kendimi, diyor. Bunlar işçi ve emekçi kökenli devrimcilerin son derece samimi, aynı ölçüde önemli ve anlamlı duygu ve düşünceleridir.

İşte işçilerden ve emekçilerden yansıyan bu bilinç ve duygu çok önemli. Sıradan emekçilerin karşısında, evet bugün bu toplumda

bu sorunlar yaşanıyor; bu sorunlara bu toplumu yönetenlerin çözümü budur; işçi sınıfına ve emekçilere dayattıkları şunlardır; bunun karşısına bizim partimiz ise bu sorunlara şöyle bakıyor, onlara ilişkin olarak şu çözümleri sunuyor, emekçilerin önüne şu şu hedefleri koyuyor; onların ihtiyaçlarını şöyle ortaya koyuyor, diyebilecek gücü, rahatlığı, tokluğu, güveni ve özgüveni duymak çok önemli. Bu iki örneği bunun için verdim zaten. Bunlar, programımızın gerçekte sınıfın programı olduğuna belki küçücük ve tekil, ama son derece anlamlı ve açıklayıcı örneklerdir.

Programımızın teorik bölümünün güncel önemi

Programımızın en genel ve soyut gibi görünen teorik bölümü üzerinden de bunlar örneklenebilir. Bugün teknik geliştirilerek, yeni üretim yöntemleri kullanılarak, fabrikadaki çalışma yöntemleri ve düzenleri değiştirilerek, daha az işçi ile daha çok iş yapabilmek, daha çok değer üretebilmek olanaklı hale gelebiliyor. Fakat bu sürecin kendisi, kapitalizm koşullarında sürekli bir işsizlik kaynağı oluyor. Programımızın teorik bölümüne, marksistleri ilgilendiriyor gibi görünen o en soyut bölümlerine dikkat ediniz, gündemdeki bu en pratik sorunun yanıtı vardır orada. Programımızın ilgili maddesi, tekniğin gelişmesi işgücüne olan ihtiyacı nispi olarak azaltır ve her türlü işgücünü (kadın ve çocuk emeğini) kullanma imkanı yaratır (ki bu da işgücü arzında büyük bir artış anlamına gelir); ve tam da bu gelişmenin kendisi, kapitalizm koşullarında, işçi sınıfının üstüne işsizlik kabusu olarak biner, diyor.

Kapitalizmin ideologları, teknik geliştiğinde daha az insanla daha çok iş yapmak olanaklı hale geliyorsa neden daha fazla insan çalıştıralım ki diyorlar, bunun kârlı olamayacağını dile getiriyorlar. Ama işte tam da burada sorunun kendisi ortaya çıkıyor. Kapitalizmde, toplumun ve insanın ihtiyaçlarına değil fakat kâra, kârlılığa bakılıyor. Kârlılığa göre bakıldığında ise, kapitalizmde tekniğin gelişmesi işsizlik demek oluyor. Bir taraftan bilim ve teknik gelişiyor, emeğin üretkenliği ve dolayısıyla zenginlik artıyor; öte taraftan buna paralel olarak işsizlik ve yoksulluk artıyor. Marks'ın *Kapital*'i tam da bunu çözümleyip kanıtlıyor; servet-sefalet kutuplaşması dediğimiz olgunun, kapitalizmin gelişmesi ve işleyişi içinde kendini nasıl ortaya koyduğunu, en somut ve anlaşılır biçimde inceleyip çözümlüyor.

Peki bunun alternatifi ne? Doğal olarak programımız bu sorunun yanıtını da açık ve berrak biçimde içeriyor. Toplum insanlardan oluşuyor ve herşey insanın ihtiyaçları için olabilmek, üretim insanın temel ihtiyaçlarına dayanmak durumunda. Neden herşey bir avuç asalağın kâr ve zenginlik hırsına göre düzenlensin ki! Neden tekniğin gelişmesi refah artışının ve çalışma sürelerini kısaltmanın bir manivelası olmasın da, işsizlik ve yoksulluk kabusunun dayanağı olsun? Bugün toplumumuzun ve elbetteki tüm kapitalist ülkelerin gündemdeki en pratik sorunlarından biri tam da bu. Ama bu sorunun açıklaması, programımızın en soyut gibi görünen teorik bölümünde yer alıyor. Bu temel teorik gerçeği bu kadar basit bir biçimde işçilere propaganda edebilmek ve anlatabilmek mümkün.

Tekniğin gelişmesi ve bu sayede emeğin üretkenliğindeki artış ne demektir? Aynı işi çok daha kısa sürelerde yapabilmek demektir. Toplumun yarısını işsiz, dolayısıyla aç ya da asalak bırakacağınıza, bu arada toplumun geriye kalanını sekiz-dokuz, yer yer on saat çalıştıracağınıza, çalışma gücü ve kapasitesi olan herkese iş olanağı sağlayın, genel çalışma yükümlülüğü getirin, böylece 5 ya da 4 saatlik işgünü uygulamasına geçin. Aynı işi, dahası, daha da fazlasını yapmış olursunuz. Ama o zaman kârlı olmaz, diyor kapitalistler ve onların satın alınmış çanak yalayıcıları! Ama üretim denilen şey, insanların geçimi ve refahı için olmak durumunda, oysa kapitalizmda, özel mülkiyet düzeninde olmayan tam da bu. Kapitalizmin insana, insan ihtiyaçlarına yabancılaşması tam da burada ifadesini buluyor. Yıkılması zorunluluğu da buradan doğuyor.

Amacım burada programımızı çözümlemek değil, bunun yeri burası değil. Burada, programımızın ve tüzüğümüzün bizi aşan sınıf mantığını anlatmaya çalışırken, verdiğim örnekler bunlar. Ama bu vesileyle altını çizmiş oluyorum; parti programımızda en soyut, en

teorik gibi görünen; dolayısıyla o kısmı işçileri fazla ilgilendirmiyor, marksistler kendi teorik bakışaçılarını, ilkelerini koymuşlar denebilecek bölümü bile, gerçekte bu denli somut ve pratik olabiliyor. Bu denli açık bir sınıf karakterine sahip. Üstelik geleceğin stratejik sorunları üzerinden değil, tam da toplumun gündemdeki yakıcı sorunları üzerinden. Bugünün işsizlik kabusu üzerinden...

Bu, programımızın teorik bölümündeki bütün maddeler için geçerli. Ben işsizlik örneğini verdim. Programdaki maddelere denk düşen her sorun üzerinden bu aynı örnekleme yapılabilir. Örneğin, bugünün en somut yakıcı sorunlarından biri olan köylülüğün yıkımı üzerinden de aynı durum gösterilebilir. Türkiye'de ilkel ve geri tarımsal üretim teknikleri ile üretilen pahalı yiyeği niye kullanalım ki, Avrupa'da ve Amerika'da bol ve ucuza üretiliyor, oralardan alınsın deniliyor. Bugün burjuvazinin propaganda aygıtı, başka ülkelerin ileri tekniği ile tarımsal ürünler ucuza üretiliyor, niye Türkiye'deki pahalısını kullanalım ki, niye köylüyü desteklemek için kentlere pahalı gıda maddesi sağlamak zorunda kalalım ki diyorlar, İMF uygulamasını savunup gerekçelendirirken.

Ama bunun arkası, halihazırda tarımsal üretim içerisindeki küçük üreticilerin yıkımı oluyor. Bu insanlar büyük acılar içinde yıkıma uğrayacaklar, bu onları ilgilendirmiyor. Hani kentlere giderler, sanayide iş bulurlar da denemiyor. Zira kentlerde, toplam olarak ülkede bunu emecek bir sınai gelişme yok. Tersine, kentlerde de sosyal yıkım var, işsizlik çığ gibi, yoksulluk büyüyor. Kapitalizm insana o kadar yabancılaşmış ki, hep de ekonominin ya da piyasanın gerekleri diyorlar, zira insan ihtiyaçları, bunun gerekleri onları hiç ilgilendirmiyor. Piyasanın olduğu yerde insan yok, müşteri var. Yıkıma uğrayan emekçi köylülük ne olacak sorusu ilgilendirmiyor, İMF reçetesini ve İMF savunucusu çanak yalayıcıları.

Ama programımızın en teorik, en soyut bölümünün ilgili maddesi (Kapitalizm/madde: 3), tam da bu olguyu dile getiriyor. Orada deniliyor ki; *„Büyük çaplı üretimin teknik ve iktisadi üstünlüğü* , (bunu bugün iktisadi sınırlar ortadan kalktığı ölçüde dünya ölçüsünde düşüneceksiniz; kapitalist ülkelerde ileri tekniklerle üretilen ucuz ve kalite bakımından üstün metaların başka toplumlara rahat akışını da bu çerçevede düşüneceksiniz), *rekabet süreci içerisinde sermayenin gittikçe büyüyen yoğunlaşmasına ve merkezileşmesine yol açarken, herşeye rağmen yaşama gücünü korumaya çalışan köylüyü ve zanaatçıyı da sermayenin ezici egemenliği altına sokar."*

Aynı sorunu aynı bölümün birinci maddesi üzerinden de ele alabilirsiniz; orada, kapitalizmin gelişme süreci köylü ve zanaatçının yıkım süreci ile birarada gider, deniliyor. Yıkamadığını da kendine tabi kılıyor, kendi ezici egemenliği altına alıyor, üçüncü maddede dile getirilen olgu bu. Tarımsal girdinin ve temel tüketim maddelerinin fiyatını belirliyor, emekçi köylüden satın aldığı ürünün fiyatını belirliyor, kredi kaynaklarını elinde tutuyor, faizi üzerinden artı emeğinin öteki bir kısmına el koyuyor, devlet doğrudan ya da dolaylı vergi alarak el koyuyor, vb... Emekçi küçük köylünün elinde, kala kala bir işçinin ücretinin yarısı kadar bir gelir ya kalıyor ya kalmıyor. Yani köylü, kendi toprağında mülkünün sahibi gibi görünüyor. Gerçekte ise sermayenin çok yönlü ezici egemenliği altında inliyor. Bu egemenlik onu eziyor, tüketip boğuyor, bir yerden sonra da tümden yıkıyor, işsiz proleter olarak bir yerlere fırlatıp atıyor.

Eğer bunlar toplumun temel gerçeklikleri ise ve programımız bunları içeriyorsa, bugün toplumda nesnel bir konuma sahip sınıf ve tabakaların konumlarına, çıkarlarına, ihtiyaçlarına doğru tanımlamalar ve çözümlemeler getirebiliyorsa, ve en önemlisi, bunu belli bir sınıfın, işçi sınıfının devrimci bakışaçısıyla yapıyorsa, bu program bizi aşmıştır, o artık sınıfa, işçi sınıfına aittir.

Yol gösterici çerçeve

Tüzüğü de bu noktada programdan ayırmıyorum. Parti tüzüğümüz tam nasıl ele alınıyor, nasıl anlaşılıyor, doğrusu merak da ediyorum. Parti tüzüğümüze bakınca insanlar daha çok ne görüyorlar? Örneğin bir kongrenin kaç senede bir toplanacağı, delegelerin nasıl seçileceği, daha çok bunlar mı görülüyor, yoksa daha esaslı başka şeyler de görülebiliyor mu?

Parti tüzüğümüze daha yakından bakılırsa eğer, ki tek tek maddeler üzerinden bunu burada yapacağız, orada ancak modern toplumdaki belli bir sınıfın kültürüyle, değer yargılarıyla, üretim ve yaşam alışkanlıklarıyla bağdaşabilir değerler ve davranışlar sisteminin tanımlandığı görülecektir.

Ben parti örgütümüz adına, bunları, parti tüzüğümüzde tanımlanan kuvvet, kapsam ve sadelikte yaşayabildiğimizi ve uygulayabildiğimizi söyleyebilecek durumda değilim. Parti tüzüğümüzde örgüt yapısı, işleyişi, yaşamı ve değerleri üzerine ortaya konulan hemen herşey, bizim kendimizi uydurmamız gereken bir çerçeveyi çiziyor, ulaşmamız gereken bir düzeyi gösteriyor. Parti tüzüğümüz işte tam da bu nedenle ve bu anlamda bizi, parti örgütümüzü aşmıştır. O şimdi bizim için bir örgütsel pusuladır. Bizim örgütsel cephede ne yapmamız, nasıl bir örgüt yapısı, yaşamı ve işleyişi kurmamız, nasıl davranmamız, hangi değerler sistemi içerisinde hareket etmemiz gerektiğini, bağlayıcı bir çerçeve halinde tanımlıyor. Ama biz henüz bunu gerçekleştirebiliyor, bu çerçevede davranabiliyor değiliz. Eğer bu böyle ise, bu durumda, ilanıyla birlikte parti tüzüğümüz de bizi aşmıştır. Önümüzde, kendimizi ona göre gözden geçirmek, kalıba dökmek, düzenlemek ve yenilemek sorunları var.

Partimizin inşa süreci içerisinde ortaya çıkan program ve tüzüğümüzün bizi aşmasını ve giderek partimizi geliştirip güçlendirecek etkenlere dönüşmesini, bu çerçevede kavramak gerekiyor.

Bu iki nokta doğruysa eğer, program ve bu tüzüğümüzün, Türkiye'deki sınıflar mücadelesi sürecinde, dolayısıyla o sürecin bir tarafını tutan Türkiye'nin sol hareketi tarihinde, gerçek bir kilometre taşı olması gerekir. Programımızın ve tüzüğümüzün bilimsel temelleri ve devrimci niteliği, bizim öznel bir tanımlamamız ve yakıştırmamız değil de bir gerçeklik ise eğer, programımız toplumu belli bir sınıfın bakışaçısından doğru bir biçimde kavrıyorsa ve toplumun bugünkü çözümsüz temel sorunlarına devrimci çözümler sunan karaktere ve kapsama sahipse eğer, bu durumda program ve tüzüğün yayınlanmış olması, bu ülkenin sol tarihinde ileriye doğru atılmış muazzam önemde bir adımdır. Ve elbette bu adımı, bu ülkenin devrimci tarihinden ve birikiminden ayrı değildir; ondan ayrı düşünülemez ve kavranamaz. Bu gerçeklik bizzat programımız tarafından saptanmış, tanımlanmış, dile getirilmiştir. Programımızın sonunda deniliyor ki; bu program yalnızca dünya tarihi ölçüsünde sosyalizmin 150 yıllık teorik ve pratik birikimi üzerinde değil, yamsıra Türkiye'deki devrimci mücadelenin mirası üzerinde yükseliyor, onun eleştirel bir genellemesine dayanıyor. Ondan kök alıyor, ama onu aşıyor. Onun kalıcı özünü, onun ortaya çıkardığı deneyimlerin de ışığında süzerek formüle ediyor.

Program üzerine tartışmalarımızda Ümit yoldaşın bir sözü vardır. Partimizin programının ilanı, gerçekte kendinden önceki bütün programların geçersizliğinin ilanıdır, diyor yoldaş. Tabii ki biz geçersiz ilan ettik diye kimsenin programı geçersiz hale gelmiyor. Ama sorun da, burada kastedilen de bu değil zaten.

Eğer partimizin programı bilimsel temellere oturuyorsa ve devrimci bir niteliğe sahip ise, işçi sınıfı bakışaçısını ifade eden ve devrimci sınıf mücadelesinin ihtiyaçlarına yanıt veren tek gerçek program budur, bunun karşısında tüm öteki iddialar çökmüştür, demek istiyor Ümit yoldaş. Ama hiçbir şey boşlukta bulunmaz. Mevcut tüm öteki programlar da, sadece işçi sınıfını temsil etmek iddiasında boşluğa düşüyorlar. Oysa her programın bir toplumda iyi-kötü ifade ettiği, denk düştüğü bir sosyal eğilim, bir sosyal çıkar, bir sınıfsal ya da katmansal konum muhakkak ki vardır.

Sağlam bir program ve tüzük bilinci

Bir program şekillendiği andan itibaren bir partiyi kuşatabilmeli. Bir tüzük oluştuğu andan itibaren bir partinin yaşamında, tutum ve davranışları belirleyen bir basınç etkenine dönüşebilmeli. Tüzük böyle diyor denebilmeli, o belirleyici ve yönlendirici bir çerçeve işlevi görebilmeli.

Kuşkusuz programlar ve tüzükler partilerin yaşamında bu olumlu işlevi kendiliğinden yerine getirmezler. Partilerin bu temel silahları bilinçli olarak ve etkin bir biçimde kullanabilmeleri gerekir. Ancak böylece gerekli

yararı sağlarlar. Çoğu durumda, partiler ortaya program ve tüzük koyuyorlar ve bunları çok geçmeden bir tarafa atıyorlar. Bu parti ya da örgütlerde gerçek hayat bir başka türlü yürüyor. Eğer partimizin programını ve tüzüğünü fiiliyatta biçimsel metinlere indirgersek, dolayısıyla onları biçimselleştirir ve bir tarafa itersek, bizim için de pekala aynı sonuç çıkabilir ortaya, bunun bir garantisi yoktur. Ama bir program ve tüzük bilinci geliştirme, buna dayalı bir parti kültürü oluşturma ve yerleştirme çabası, bizim bu konudaki bakışaçımıza ve niyetimize de bir gösterge. Program ve tüzüğümüzü biçimsel belgeler durumunda bırakmak istemediğimizi, bugüne kadarki davranış ve hassasiyetimizle yeterli açıklıkta gösterebildik sanıyorum.

Bu konudaki titizliği ve hassasiyeti koruduğumuz sürece, programı kendi siyasal mücadelemizin bir çerçevesi; tüzüğü kendi örgütsel yaşamımızın bir çerçevesi olarak kullanma ısrarını gösterdiğimiz sürece, bunlardan en ileri düzeyde yararlanmayı da başarabileceğiz demektir.

Bu, aynı zamanda bir partinin ciddiyeti ve özsaygısı ile de ilgili bir sorundur. Programına ve tüzüğüne bakılmaya ihtiyaç duyulmayan, kendi üyeleri tarafından siyasal yaşamı programın ışığında, örgüt yaşamı tüzüğün ışığında gözetilmeyen ve düzenlenmeyen bir parti, kendi kendine saygısızlık ediyor demektir. Program ve tüzüğünün bu parti için bir değeri ve işlevi kalmamış demektir. Böylesi bir durumda, doğal olarak programın ve tüzüğün de bir değeri ve işlevi kalmaz.

Partimizin kongresindeki tartışmalarda, tüzük bizim için biçimsel bir belge değildir, böyle baksaydık, ortaya bir tüzük koyma yoluna gitmezdik, deniliyor. Böyle bakmadık ve bu çerçevede programımızı ve tüzüğümüzü sanıldığından da çok ciddiye alıyoruz. Tüzüğümüz; bir parti üyesi hakkında, eğer ciddi bir suçu varsa, bir hükme varılmadan önce onu dinlemek bir zorunluluktur derken, basit bir teknik-hukuksal yetkiyi tanımlamış olmuyor aslında. Orada temel önemde bir anlayışı, bir yaklaşım tarzını tanımlamış oluyor. Oradaki o teknik hüküm, o anlayıştan süzülmüştür. Onun bir ideolojik-politik özü vardır, mesele de budur. Ve bizim tüzüğümüz, bir takım biçimsel belirlemeleri bir yana bırakırsanız, baştan sona kadar budur, böyledir.

Kaldı ki en biçimsel gibi görünen hükümlerin gerisinde bile net bir bakışaçısı sorunu vardır. Biçimsel belirleme dediğiniz nedir? Örneğin böyle görünen bir maddede deniliyor ki; parti kongresi iki yılda bir toplanır. İlk bakışta biçimsel görünüyor bu hüküm, değil mi? Yani zaman periyodu üzerine bir belirleme yapılmış, bu sorun bir hükme bağlanmış. İyi ama, iki yılda bir toplanması ile dört yılda bir toplanması arasındaki fark nereden geliyor acaba? Dönüp bu tercihin gerisindeki mantığa baktığınız zaman, gene tümüyle ideolojik-politik bir özle karşılaşırsınız.

Parti tüzüğümüzdeki her biçimsel gibi görünen hükmün gerisinde gerçekte bir ideolojik-politik öz vardır, bir kaygı ya da yaklaşım tarzı sorunu vardır. Dolayısıyla bu hükümler de buradan hareketle formüle edilmiştir. Özü çıkaramadan biçimi formüle edemezsiniz. Biz yıllarca; bir tüzük koymakta çok da acele etmeyelim, örgüt yapısına, yaşamına, işleyişine vb. bakışımızı kendi örgüt yaşamımızın da deneyimleri ışığında geliştirip netleştirelim; sonra buradan süzülmüş özü, teorik bakışaçısının ve tarihsel deneyimlerin ışığında, bir tüzük formuna kavuşturalım; sonra da artık parti yaşamımızı bu tüzük belirlesin, dedik ve sonuçta böyle de yaptık. Böyle yapmadığınız, bir örgütün bir de tüzüğü olur deyip tez elden biçimsel bir belge oluşturmak yoluna gittiğiniz zaman ne olur? Bir takım tüzükler bulursunuz; yapısı nedir, sistemi nedir, bunlara bakıp biraz yararlanarak, daha çok da kopya ve adaptasyonla ortaya bir metin çıkarırsınız. Ama gerçekte o sizin örgüt yaşamınızda işlemez, size bir faydası da olmaz. Sadece ele güne karşı, işte bizim de tüzüğümüz var, demek imkanı elde etmiş olursunuz.

Ama mesele ya da ihtiyaç, hiç de ele güne karşı bir tüzüğün ya da programın olup olmaması meselesi değil ki. Siyasal mücadelenin özüne ve ihtiyaçlarına uygun olmak kaydıyla, program ve tüzük, bir partinin yaşamında en temel belgelerdir. Bir parti herşeyden önce bunlarla bir partidir. Bunlar, parti iddiasının yanısıra, siyasal ve örgütsel yaşamınızın temellerini ve çerçevesini ortaya

koymak anlamına geliyor. Bunlarsız parti olmaz. Kuşkusuz tek başına bunlar oldu diye kimse parti olmaz, ama bunlarsız parti de olmaz.

Parti bilinci ve parti bağı

Programımız ve tüzüğümüz parti yaşamımızda gerçek bir sıçramayı ifade ediyor dedim. Bunun bir başka yönüne de değinmek istiyorum. Her siyasal akım normalde bir sınıfı temsil etmek iddiası ile ortaya çıkar. İlişkiler temelde ideolojik ve siyasal ilişkilerdir. Yani, bir siyasal akımda biraraya gelmiş insanları, bir sınıfın davası ve çıkarları biraraya getirir. Bu mantıksal olarak böyle olmak durumundadır.

Bir parti, gerçekten kendine kılavuzluk edecek, kendi siyasal ve örgütsel yaşanını belirleyecek bir program ve tüzük ortaya koyduğu andan itibaren, kişisel bağlara, kişisel duygulara ve tercihlere bağlı olan herşeyi eriten, yerine parti bağını, parti değerlerini, parti ölçülerini koyan bir zemine de kavuşmuş olur. En başından itibaren ideolojik temelleri olan bir siyasal akım olarak gelişmiş olsak da, parti olmayı başaramadığımız sürece, bir parti programı ve tüzüğüne, dolayısıyla bu temeller üzerinde şekillenen bir siyasal-örgütsel yaşam zeminine kavuşamadığımız sürece, parti bağı ve parti kültürü hep zayıf ve zaaflı kalacaktır. Nitekim kalmıştır, bir sürü sorun kişisel ölçüye girebilmiştir. Pek çok sorunda sonucu kişisel ilişki, kişisel bağ, kişisel etki, kişisel yakınlık-uzaklık, kişisel duygular, sempatiler ya da antipatiler etkileyebilmiştir.

Programa ve tüzüğe dayalı bir parti yaşamı, bütün bunların yerine parti bağını, parti kültürünü, parti ölçüsünü, parti değerlerini geçirmek demektir. Bizim program ve tüzükle birlikte kavuştuğumuz, elde ettiğimiz en büyük kazanım budur. Bir başlangıç olarak anlaşılmak kaydıyla, bu bizim için temel önemde bir kazanımdır.

Artık bizim için birleştirici bağ program bağıdır. Bu program temeli üzerinde anlaşmak kaydıyla, insani olarak en zor anlaştığımız insanlarla bile örgüt saflarında biraraya gelebiliriz. Burada anlaşma zemini hiç de kişisel duygular ya da ölçüler değil, fakat parti programı, bu programda tanımlanan ilkeler, amaçlar ve hedeflerdir. Bu ilkeler ve amaçlarda birleşiyor muyuz, bu ilkeler ve amaçlar uğruna mücadele etmede anlaşıyor muyuz, bu mücadelenin örgütsel formu, bu örgütün davranış normları üzerinde anlaşıyor muyuz, o halde biz parti ve dava yoldaşlarıyız. Aynı kavganın içerisinde, aynı sınıfın safındayız, aynı davanın peşindeyiz. Artık öteki herşey buna tabidir, öteki herşey bunun karşısında talidir. Parti bağı, parti kültürü budur, burada anlamını ve ifadesini bulur.

Eğer biz programımızı ve tüzüğümüzü, iddialı ama cansız ve işlevsiz metinler durumuna düşürmeyeceksek, buradaki zihniyeti mümkün mertebe edinmek ve kendi siyasal yaşamımıza sindirmek durumundayız.

Tüzük maddelerini tartıştığımız zaman göreceğiz; örgüt ilişkileri ve yaşamımızda ortaya çıkan sorunların hemen hepsi konusunda partinin bakışı ve çözümü var tüzükte. Gerçekten neyin ne olması ve nasıl olması gerektiği var orada. Bütün bunları tüzüğü madde madde irdelerken göreceğiz.

Eğer herşey var ise, partiye bir samimi bağlılık sözkonusu ise, bundan böyle siyasal ve örgütsel yaşamda onları edinmek, onları gözetmek, ilişkileri, yaşamı, mücadeleyi buna göre kurmak gerekli. Ben buradan yalnızca ileri ve militan devrimciliği kastetmiyorum, basbayağı davranış tarzını kastediyorum. İlişkiler sistemini kastediyorum. Sorunlara çözüm şeklini kastediyorum örneğin. Eleştiri-özeleştiriyi, kollektivizmi, disiplini, karar alma süreçlerini, irade oluşma tarzını, vb., vb.'ni kastediyorum...

Partinin programı ve tüzüğü buna hizmet etmediği sürece, bunlar gerçekten sadece biçimsel belgeler olarak kalır. Geçici bir heves ve ilgi yaratır, ama çok çabuk da eskiyip geride kalır bunlar. Ama eğer siyasal yaşamı ciddiye alıyorsanız, bu çerçevede programınızı ve tüzüğünüzü ciddiye alıyorsanız, bunların eskimesi mümkün değil. Tersine, süreç ilerledikçe, değeri çok daha iyi anlaşılır, çok daha iyi sindirilir, çok daha etkili bir silah olarak kullanılır.

Şu an bu silah bizim elimizde en az etkili konumdadır. Neden? Çünkü henüz sınıftan ve kitlelerden uzağız. Sınıflar çatışması düzlemi hem toplumda yeterince olgunlaşmamış, hem

biz onun içerisinde gereğince yer tutmuş değiliz. Bu nedenle bu aşamada nispeten zayıf ve işlevsiz bir konumdadır parti programı. Ama mücadele kızışsın, parti bu mücadele içerisinde bir yer tutsun, programımız işte o zaman çok daha anlamlı hale gelecektir. Mücadelede başarı sağlamanın, mücadeleyi doğru bir çizgide ileriye taşımanın temel bir dayanağı olacaktır.

Parti tüzüğümüz tüm parti militanları için yolgöstericidir

Burada konumuz asıl olarak parti tüzüğümüzün madde madde irdelenip açıklanmasıdır. *Parti Tüzüğü Üzerine* başlıklı kitabımızda genel olarak tüzük sorununun pek çok yönü ortaya konulmuş bulunuyor, üstelik parti kongresinde. Bu nedenle burada sorunun genel ilkesel-ideolojik çerçevesi, anlamı ya da işlevi üzerinde durmak yerine, ortaya konulmuş tüzüğün kendisi, tek tek maddeleri üzerinde durulacaktır. Genel ilkeler bölümünden başlanarak, özellikle tartışılmasında yarar olan noktalar üzerinden madde madde irdelenecektir parti tüzüğü.

Kuşkusuz parti tüzüğü herşeyden önce parti örgütünü ilgilendiren, onun yaşamını belirleyen bir belgedir. Ama burada partinin bir dizi meseleye bakışının kendi iç yaşamını düzenlemeye de yansımasıdır sözkonusu olan. Parti, genel planda, şu veya bu meseleye bakışı üzerinden, kendi iç yaşamını düzenleyen kurallar sistemini de tüzük şahsında ortaya koymuştur. Biz parti tüzüğünün oluşumunu da olanaklı kılan bu genel yaklaşımları bilirsek, bunların kendi siyasal mücadele sürecimiz içerisinde bizim için hayli anlamlı, hayli yol gösterici şeyler olduğunu görmekte de güçlük çekmeyiz.

Daha önce de söyledim. Yöntemsel sorunlara, tüzüğün anlamına ve işlevine girmeyeceğim. Bunlar kitap olarak şimdiden zaten var. Ve ben burada yapacağımız değerlendirme, açıklama ve tartışmaların, bu kitabı alıcı bir gözle incelemeyi özendireceğine de inanıyorum. Genellikle örgütsel sorunlar daha az ilgi çekiyor. Sizin bulunduğunuz ortam bu ilgiyi iyice azaltıyor. Oysa, tam tersine, burada çok daha fazla ilgi göstermek gerekir bu sorunlara. Bu, örneğin açık çalışma içerisinde yer alan militanlarımız için de böyle olmalıdır. Yasadışı bir örgüt yaşamına uzak oldukları ölçüde, örgütün yasadışı yaşamına, dolayısıyla yasadışı çalışmanın sorunlarına çok daha özel bir ilgi göstermek durumundadırlar. Ona ilişkin metinleri çok daha dikkatle okumak, anlamaya çalışmak, pratikte doğal olarak yaşadıkları boşlukları, okuma, inceleme, kavrama çabasıyla gidermek zorundadırlar.

Örgütün dışında olmak, tam da bu nedenle, örgüte, örgütün içine bir ilgi getirebilmeli. İçinde yer alınmayan siyasal yaşam alanına ilişkin sorunları özel bir ilgi ve dikkatin konusu yapılabilmeli. Bunun siyasal yaşamımızda bize fazlasıyla yararlı, bizim için fazlasıyla işlevsel olduğunu görmekte gecikmeyeceğiz. Eğer parti tüzüğündeki ideolojik bakışaçısını ve partinin bu çerçevede saptadığı esasları kavrayıp sindirebilirsek, bunu kendimize kılavuz olarak alırsak, bu sayede birçok sorunumuzu da çok daha kolay bir biçimde çözebiliriz. İlişkilerimizde, faaliyetimizde, çalışma tarzımızda, bir dizi başka alanda yaşadığımız, bizi ezen, boğan, bunaltan, ilişkilerimizi paralize eden bir sürü sorunu çözmenin düşünsel anahtarı var burada. Ve eğer biz gerçekten kendi alanımızda parti çizgisi temeli üzerinde mücadele eden partili militanlar isek, bundan en iyi bir şekilde yararlanmaya bakmalıyız.

(Devam edecek...)

Sınıf çalışmasının sorunları

S. Çiçek

İşçi sınıfı kapitalist düzen içinde hem en geniş, hem de tek tutarlı devrimci sınıftır. Bu konumu, onun çeşitli muhalif politik akımların ilgi ve çalışma alanı olmasının da başlıca nedenidir. Bu akımlardan her birinin işçi sınıfına giderken ve onun içinde çalışma yürütürken amaçları farklıdır. Bu farklılık kendini, sınıf içinde yürütülen çalışma, çalışmadaki ısrar ve istikrar, çalışmanın kapsamı ve içeriği, kulanılan araçlar, politika yapış tarzı, temel organ ve kadrolarının durumu, vb. birçok noktada da ortaya koyar.

İşçi sınıfının, dönemsel mücadele ve verili bilinç düzeyinden bağımsız olarak, kapitalist toplum içindeki nesnel konumu ve tarihsel devrimci misyonu üzerinden tuttuğu temel bir yer vardır. Sadece komünistler bunun doğru kavranmasıyla, diğer muhalif akım ve gruplardan farklılaşırlar. Komünistler için işçi sınıfı mücadele içinde temel bir yer tutar ve çalışmanın taşındığı temel alandır. Komünistlerin soruna temel bakışları "işçi sınıfının önderliğinde" şeklinde ifade edilmiştir. Bu, devrimi gerçekleştirmenin ve sosyalizmin inşasının ancak işçi sınıfının önderliği altında mümkün olabileceği gerçeğinin kavranışıdır.

Komünistler işçi sınıfı içindeki faaliyetlerini bu stratejik hedefe bağlı olarak yürütürler. Partimiz inşa sürecinin başından beri işçi sınıfı içinde faaliyeti ve örgütlenmeyi temel almış ve bunun gerekleri doğrultusunda hareket etmiştir. Gelişme süreçlerimiz, gerilim ve ayrışma süreçlerimiz ve tüm diğer temel pratik sorun ve görevlerimiz bununla bağlantılı olarak yaşanmıştır ve yaşanmaktadır.

Aynı şekilde sınıf çalışması alanı partimizin kuruluş kongresinde de hak ettiği gibi çok değişik yönleriyle değerlendirilmiştir. Bugün esas sorun, mevcut çalışma durumu ve düzeyi ile hedeflenen düzeye ulaşılabilmesi sürecinde ortaya çıkan zorlanmaların aşılmasıdır.

"Kısa vadeli bir kitlesel yükseliş ya da sınıf hareketinde yaşanacak politik patlamalar türünden özel beklentileri bir tarafa bırakmak, bu türden beklentilerin etkisinden kendimizi kurtarmak durumundayız. Devrimci bir teorik temel ve buna dayalı bir program üzerinden yükselen devrimci bir sınıf partisinin getirdiği ciddiyetle, sınıf mücadelesine, bu arada işçi sınıfı hareketinin gelişme seyrine sabırlı ve soluklu yaklaşmak durumundayız." (Kongre değerlendirmeleri'nden...)

Bu değerlendirme, yeni dönemde yürütülecek sınıf çalışmasında gözetilmesi gereken temel bir noktanın ifadesidir. Bu dönemde sınıf hareketinin düzeyi, bizim sınıf çalışması alanındaki birikim ve deneyimlerimizin düzeyi gözetilerek söylenmektedir.

* Sınıf çalışması partinin yönlendirmesi ve önderliğinde sürekli bir denetim ve ısrara dayanmak zorundadır. Bizim için sanayinin yoğunlaştığı ve işçi potansiyelinin bulunduğu her bölge, şimdiden özel bir yoğunlaşma ve ilgi konusudur. Biz sınıf çalışmasında hareketliliğin olduğu dönemlerde ilgi gösterip, durgunluğun olduğu dönemlerde başka bazı hareketli alanlar arama tarzı ve tutumuna giremeyiz. Bu, işçi sınıfının tarihsel devrimci rolünü anlayamamaktan kaynaklı bakışın yön verdiği bir çalışma ve oraya buraya savrulmanın ürünü olabilir ancak.

Sınıfın ve sanayinin yoğunlaştığı alanlar, sektörler bizim temel hedefimizdir. İster hareketli ister durgun olsun, bizim dışımızda herhangi bir çalışma yürütülsün veya yürütülmesin, biz buralarda çalışmayı başlatarak bunun sürekliliğini güvencelemeyi hedefleyeceğiz. Bugün bu sorundan daha öncelikli bir sorunun olmayacağı, önümüzdeki ve devrimin önündeki öne çıkan sorunların ancak bu alanlar üzerindeki çalışmayla çözümlenebileceği kavrayışı üzerinden bu faaliyeti yürütüyoruz.

* Sınıf çalışmasında propaganda ve eğitim çalışmasını her dönemde yaparız. İleri ve geri,

durgunluk ve yükseliş, her düzey ve dönemde yaparız. Ama dönemin en acil ve savsaklanmaz kendine özgü devrimci görevlerine sırtımızı dönmek anlamına gelmiyor bu. Sınıf hareketinin devrimci bir çizgide geliştirilmesi, onun mevcut öncü kesiminin sosyalizme kazanılması, sosyalist bir bilinç verilmesi, onun kendi özdeneyimleri üzerinden eğitilmesiyle mümkündür. Bilinç ve mücadelesinin geriliği koşullarında bu, onun kendi sorunları temelinde mücadele içerisine çekilebilmesi üzerinden mümkündür. Dönemin öne çıkardığı sorunlar ve görevleri dikkate almadan ve sınıfı bu temel sorunlar üzerinden savaştırma ve eğitme yeteneği gösterilmeden, genel bir propaganda ve seslenişle sınıfın mücadeleye çekilmesini ve eğitilmesini ummak bir hayaldir. Somut ile soyutu, gerçek olan ile ideal olanı, bugünkü durum ile nihai hedefi ayırmamak, aydınca bir kavrayış ve eğilimlerin ürünü olabilmektedir. *(Sınıf Çalışmasının Sorunları*, ***Ekim***, sayı: 184)

Bizim bugünkü temel hedefimiz, sınıfın mücadele ve eylemini geliştirme süreci içerisinde sınıfı önderliğe, onun öncü kesimlerini partiye ve devrime kazanma hedefidir. Yapılması gereken, bu hedef ile mevcut olanın farklılığı gözetilerek, ideal olana adım adım ulaşabilmektir.

* Faaliyetimiz sanayi işçilerinin eyleminin ve örgütlülüğünün geliştirilmesi görevine kilitlenmek zorundadır. Kolay bir yükseliş beklentisi ve zayıf bir müdahale ile değil, sistemli ve orta vadede bir planlama ile, güçlerimizi, imkanlarımızı, örgütsel yapımızı ve çalışma tarzımızı buna göre biçimlendirmemiz gerekmektedir.

Bugün bu alandaki temel zorlanmalarımızdan birisi de, bu çalışmayı yürütebilecek, sürece önderlik edebilecek kadroların bizzat gene aynı çalışma sürecinin ürünü olarak yetişebilmesi zorunluluğudur. Hala önemli ölçüde sınıf ve fabrika çalışması dışından kazanılmış güçlerle bu sürecin önünü açmaya çalışıyoruz. Sınıf içinde çalıştığımız kesimlerde, hareketin geriliği ve durgunluğu, bu kadroların yetişme sürecini de sancılı hale getirmektedir. Bu koşullarda, kadroların eğitimi açısından partiye ve parti organlarına özel görevler düşmektedir. Öznel irade ve müdahalenin bir ısrarı ve yaratıcılığının olmadığı koşullarda, yani kadrolar ayaklarını yere basmadıkları koşullarda, zayıflama ihtimalleri gözetilmelidir.

Kadrolar açısından, sınıf çalışması içerisinde yer almak, sınıf hareketini geliştirmek, havasını solumak, siyasal gelişmelere hakimiyet, bunun yanısıra fabrika ve sınıf çalışması temelinde güçlerin eğitilmesi ve yapının sağlamlaştırılması, sistem ve toplumsal hayatın şekillendirdiği bireylerin dönüşümünü sağlamak açısından ayrıca şarttır. Bugün gençlik alanındaki potansiyelin mücadelesinin süreklileştirilememesinde yaşanan sorunlar, devrimci kimlik ve sınıf devrimcisi kadrolara dönüştürülmesi sürecindeki kısırlık, üzerinde önemle durulması gereken bir görev ve sorumluluk alanını tanımlamaktadır.

* Dolayısıyla, sorunun gerçek, köklü ve sağlıklı çözümü, ancak yerelden kadrolaşmayı, sınıf ve fabrika çalışmasının yükünü öncü işçilerin omuzlayabileceği bir düzeyi tutturmayı başarmaktan geçmektedir. Öncü işçilerin ve parti taraftarı işçi ilişkilerimizin bu temelde kazanılması, eğitilmesi, dönüştürülmesi en yakıcı görev alanımızdır. Bu, bir yandan doğal önderlikten bilinçli bir öncülüğe geçiş, sosyalizmle tanışma, fabrika sorun ve mücadeleleriyle sınırlı kalmadan sınıf hareketinin, ülkenin ve devrimin sorun ve görevlerinin sorumluluğunun bilincine varma demektir. Diğer yandan da, örgütsel bir süreç içersine girmek, kollektif çalışmanın bir parçası haline dönüşebilmektir.

İşçilik hayatı boyunca mücadele görmemiş, ilkokulu ya da liseyi yarım yamalak bitirmiş, sosyalizmi düzenin ağzından tanımış bir işçiye "işçi sınıfı devrimcidir" demek, gazel okumak gibi bir şey oluyor. Mücadele, bir iddia ortaya koymaktır, rahatsız olmak ve değiştirmeye ihtiyaç duymaktır. Sınıfına güvenebilmektir. Oysa bugün benim diyen işçi bile, mücadele kelimesini duyduğu anda, "bunlardan birşey olmaz, bunlarla yola çıkılmaz" demeye başlar. Mücadeleye çağırmakla işçiler mücadeleye gelmiyorlar, güvenelim demekle de güven duymuyorlar. Güvensizlik nasıl çeşitli süreçlerin bir ürünüyse, güvenin gelişmesi de ancak belli süreçlerden üzerinden oluşabilir.

Bu sürecin ilerletilmesi, biçimsel yaklaşım ve zorlamalar üzerinden gerçekleştirilemez. Bu, yaratıcı ve geliştirici bir çabanın ürünü olabilecektir. Politik donanım ve örgütçülük,

politik kapasite ve faaliyet üzerinden kitlelere önderlik etmeyi başarmak gerekmektedir.

* Bizim öncelikli ve temel hedefimiz sanayi işçisidir. Bizim politika ve kadrolarımız ancak bu alanda yaşayıp serpilebilirler. Düzenle hem ekonomik hem siyasal alanda etkili bir savaş bu alanlardan verilebilecektir. İki sınıf ve iki sınıfın temsilcisi kurumlar buralarda karşı karşıya geleceklerdir. Yarın sosyalist sistemde ekonomimizi ve üretimimizi buralar yönlendirebilecek ve planlayabilecektir. Ülke ekonomisi içindeki temel sektörler, sınıf mücadelesinin diğer alanları ve sektörlerine görece ülke gündemine girmesi ve sınıf hareketini etkilemesi bakımından da önemlidir.

İşçi sınıfı ve sanayi proletaryası üzerinden devrimin diğer dinamiklerine önderlik edebilmenin imkan ve sorunları diğer önemli bir konudur. Çalışan ve bir takım sosyal hakları olan kesimler ile işsiz ve çok daha yoksul bir şekilde yaşayan kesimler arasında, düzen ve çeşitli uzantılar tarafından, bir bölünme ve ayrımcılık yaratılabilmektedir. Bir kısım çevrelerin işçi sınıfının sendikalarda örgütlü kesimlerinin aristokratlaştığını ifade edilebilmesi de bunun bir yansımasıdır. Çeşitli dönemlerde" aristokrat" suçlamasının en rahatça yapıldığı yer temel sanayi sektörleri olmaktadır. Ama bu suçlamalara en iyi cevabı yine sınıfın "aristokrat" kesmi vermektedir.

Temel stratejik alanlara girme, içerden konumlanmanın imkanlarından yararlanma ve çevre edinme çabası içerisine girmek başlangıç olarak ilk adımları oluşturur. Ama esasta çözümlenmesi gereken sorun, sınıf-kitle çalışması örgütleyebilmektir. Örneğin bulunduğumuz kentte birçok temel fabrikayla ve işçilerle ilişkimiz var, ama bu ilişkileri bir kitle çalışmanın içerisine çekebilmiş değiliz. Eğitim çalışması kendini sınıf-kitle çalışması zemini içerisinde üretmediği koşullarda ne anlam ifade edebilir veya ne kadar etkileyebilir. İşçileri kendi fabikasına dönük bir çalışmaya yöneltmeyi başarabilmek durumundayız.

Sınıf çalışması tek tek partili işçilerin kişisel faliyeti, işçilerin yerine kendisinin geçmesi değil de, önderlik etmek ise, asıl görevde bu noktada kendini ortaya koyacaktır. Bu tür sektörlerde genç işçilerin oranı diğerler sektörlere göre azdır ve üretim içinde geri plandadırlar. Bu durum işçilerin mücadele içindeki tutumlarına da yansıyabilmektedir. Ve parti çalışmasının militan va enerjik güçlere ihtiyaç duyması açısından zayıflatıcı bir yön taşıyabilmektedir.

* Sınıfın çeşitli bölge ve alanlardaki gelişen mücadelesinin içinde yer alıp alamama sorunu, kadrosal darlık veya çalışmanın ulaşabildiği alanların sınırlılığından çok, politik yönden yetkinleşme ve sınıf içerisinde politik güç olabilme sorunu olarak görülmelidir. Sorunun düğümlendiği alan politika yapabilme alanıdır.

Çeşitli saldırılar ve hareketlenmelerin yaşandığı fabrikalara-sektörlere yapılan ilk müdahalenin karşılık bulabilmesi, yukarda işaret ettiğimiz noktanın yanısıra, ön süreçlerdeki müdahalenin ve tanışıklığın durumuna da bağlıdır. Ayrıca bizim yöneldiğimiz ve yöneleceğimiz temel alanlarda, bireysel öncü devrimci etkinin sınırlılığı, hareketin cılızlığı ve bilinç geriliğinin yarattığı kısır dönem etkili olmaktadır. Sınıf hareketinde belli dönemlerdeki gelişmelere öncü müdahale çabası içine girmek, sürekli bir müdahalenin gücünü küçümsemek sonucu çıkartılamaz. Sistemli ve komple bir çalışmadan uzak bir öncü müdahalenin sınır ve etkileri konusunda dönemin özellikleri bilinmek durumundadır.

Bugünkü faaliyetimizin bir hazırlanma şeklinde olacağını bilmeli, faaliyet sonucu ve değerlendirmesini yaparken süreci bu gözle de değerlendirebilmeliyiz. Eğer politik alanda mesafe alınamıyorsa, güçlerin azlığı veya çokluğu üzerinden çalışma içinde tutulan yer biçimsel ve geçici olabileceği gibi, kısa dönemde faaliyetin kendi kadrolarını açığa çıkartmasındaki ağır işleyiş de çalışmanın zayıf olduğu anlamına gelmeyebilir.

Ama sınıf çalışması komple bir çalışma olduğu da bir gerçektir. Bu; pratik faaliyet taşımak, gündelik hayatın içinde gelişmelere sıcağı sıcağına müdahale edebilmek, "suçluyu suç üstü yakalamak", işyeri ve taban örgütlülüklürini örgütlemek, sendikal mücadele, yerel özgül sorunlar ile genel politik sorunların bağını kurmak, sınıf bilincini sürekli diri tutmak, sınıfın mücadele ve gelişiminin önündeki engellerle savaşmak., vb. birçok alanda birçok araç ve imkanla yürütülebilecek kapsamlı bir çalışmadır. Bir inşa süreci de

denilebilir. Faaliyetin kesintisizliği ve sürekliliğinden kastedilen, sınıf mücadelesini ve bilincini dönüştürücü ve ilerletici bir tarzda, çok değişik araç ve yöntemlerle sürdürülmesidir. Bir bölgede var olmak ve faaliyetin sürekliliği, tek yönlü olarak yürütülen pratik çalışmaya indirgenilemeyeceği gibi, fabrika duvarlarına hapsolmuş bir çalışma olarak da algılanamaz.

* Mevcut legal imkan ve olanakların sınırlılığı, sorunun diğer önemli boyutudur. Bu alandaki boşluk, geniş kitlelere yaygın bir şekilde ulaşabilmek, mevcut potansiyelden sınıf çalışması içerisinde beslenebilmek ve besleyebilmek noktasında belirleyici olmaktadır. İllegal temelde örgütlenmiş bir partinin faaliyeti, sınıf çalışmasında legal imkan ve olanakların sınırlı olduğu koşullarda, hem yaygınlaşma hem de sınıfı eğitme açısından sınırlılıklar taşımaktadır. Bu alandaki mevcut imkanların sınırlılığı, ilk adımlarının atılması görevine işaret etmektedir.

Diğer yandan, sınıf mücadelesinde legal imkanların düzenin denetimi ve kuşatması altında içeriğinin boşaltılıp işlevsiz kurumlar haline dönüştürülmesi, sendikaların bürokratlar üzerinden kuşatılarak sınıfa ihanetleri, aynı zamanda işçi kitlelerinin sendikal mücadeleye uzak durmasına sebep olabilmektedir. Yasal hakların ve kazanımların gaspedilmesi, kullanılamaz hale getirilmesi ve bu sürece karşı sınıf cephesinden ciddi bir mücadelenin yükseltilememiş olması, sorunu çift taraflı zorlaştırmaktadır. Hakların kazanılması ve korunmasının zorluğu ve bedeli gerektirmesi, "patronlarla ve devletle uğraşılmaz, mücadele etme beğenmesen de verilene razı ol" eğilimini güçlendirmektedir.

* Sınıf içerisinde legal ve yarı-legal çalışma alanında, sınıf içinde çalışma iddiası taşıyan çeşitli grup ve akımlarla da karşı karşıya geliyoruz. Sınıf içerisinde, her dönemde faaliyet sürdüren komünistlerden başka akımlar da olacaktır. Sınıf mücadelesinin seyrine göre bunların etkinlik alanları ve güçleri değişebilmektedir. Sınıf içerisinde çalışmada hiçbir akımın komünistler karşısında şansı yoktur. Politikada, çalışmanın ciddiyeti ve doğruluğunda, sınıfın kurtuluş yolunun gerçek temsilcilerinin komünistler olduğu hayat içinde sınıfa taşınacaktır ve taşınmaktadır. Devrimci demokrasiyle, reformizmle sınıf mücadelesi içerisinde hesaplaşılacaktır. Sınıf içinde politik bir kuvvet olmaya başladığımız, çalışmamız gerçek bir kitle çalışmasına dönüştüğü ve sınıfın eylemine ve bilincine önderlikle birleştiği ölçüde, sınıf dışı politika ve akımlar da etkisizleşeceklerdir.

Bu alanda çeşitli deneyimler yaşanmış olsa da henüz yolun başındayız. Komünistlerle diğer akımların farklılıkları yeterince açıktır. Sorun bunu politik müdahale ve pratik süreçlerde hayata geçirebilmektedir. Bu çerçevede sınıf mücadelesine katkı sunabilecek her türlü girişim bizim muhatabımızdır. Korur, geliştirir, yabancılıklarından, çiğliklerinden, gerilik ve zayıflıklarından arındırmak çabası içerisinde oluruz.

Sınıfın mücadele ve bilinç düzeyinin geriliği herkes tarafından biliniyor. Bu onun dinamiklerinin henüz kendini ortaya koyamadığı anlamına gelmektedir. Bugünkü mevcut duyarlı kesim için, sınıfın gerçekten mücadelesi içerisinde ortaya çıkmış öncü bölüğüdür diyemiyoruz. Sınıfın en geniş kesimlerinin onayı ve temsilini taşıyor diyemiyoruz. Öyleyse bu kesimleri mücadele içinde geliştirip güçlendirmeden, onun zayıflıklarıyla mücadele edilmeden, sorunlarıyla boğuşmadan, sınıf mücadelesinde de derinleşilemez. Sözün özü; işçilerin çeşitli akımların, grupların etkisi altında olmaları, bizim bu kesimlere ilgi ve müdahalemizi hiçbir şekilde zayıflatmamalıdır. Bizim tek tek bireylerle sorunumuz olamaz. Bizim sorunumuz politikalarla, çizgilerle, sınıfın önündeki engellerledir.

Sosyalizm iddiası taşıyan parti-akımlar sadece komünistler değillerdir. Devrimci demokrat akımlar da sosyalizm hedefi taşırlar, ama sınıfın verili durumunun geriliği onun mücadele ve toplumun içinde tuttuğu özel rolü anlayamamalarına yolaçmaktadır. Sınıfa dönem dönem ilgi göstermek ile her koşulda çalışmayı bu temele oturtmak arasındaki farklılıkta da bu kendini ortaya koymaktadır. Sınıf çalışması iddiasında olan çeşitli akımların sendikal alana bakışları ve sendikalar üzerinden yürüttükleri mücadelenin sığlığı, kongre tartışmalarında özlü bir şekile ortaya konulmuştur. Bize düşen esas görev, farklılığımızı, temel çalışma alanları ve birimleri üzerinde yürüttüğümüz faaliyet ve önderlik pratiğiyle ortaya koyabilmektir.

Devrimci taktiğin sorunları

Genel çerçeve ve yaklaşımlar

(Bu metin TKİP Kuruluş Kongresi'nde Taktik Komisyon'da yapılan tartışmalar ışığında Tuna yoldaş tarafından kaleme alınmıştır)

Parti iktidara aday örgütlü bir yapıdır. İktidar ise politik savaşımla fethedilir. Bu yüzden Parti Kuruluş Kongresi esasta politik mücadele alanına gerçek bir sıçramanın sorunlarına kilitlenmelidir.

Sanılanın aksine, bu, 11 yıllık politik yaşamımızın ayrıntılı bir değerlendirilmesinin değil, fakat geleceğe dönük politik mücadelenin sorunları üzerine bir yoğunlaşmanın sonucu olabilir. Partinin program ihtiyacı buradan doğar.

Önceki dönemin aksine, parti, ideolojik, politik ve örgütsel boyutlar/alanlar arasındaki eşitsizliğin büyük ölçüde ortadan kalktığı bir yapıdır. İdeolojik inşamız ve onun ürünü olan programımız nasıl politik mücadelemizin temel hedeflerini açıklığa ulaştırıyorsa, tüzüğümüz de politik mücadelenin önemine uygun bir örgütsel yaşam ihtiyacını açıklığa kavuşturur.

Partinin taktik politik hattı, bir ölçüde, programımızın *"Acil Demokratik ve Sosyal İstemler"* bölümü ile *"Emeğin Korunması"*na ilişkin bölümünün derinleştirilmiş ve genelleştirilmiş halidir. Bu genelleştirme içinde, Taktik Komisyonu konuyu üç boyutta ele almaya çalıştı.

1) Taktik politik mücadelenin önemi, bu konudaki zorlanma alanlarımız ve dışımızdaki politik akımların taktik anlayışı.

2) Dört temel taktik mücadele alanı üzerinden konunun incelendiği ana bölüm. Bunlar, a) Bağımsızlık/anti emperyalizm, b) Demokratik hak ve özgürlükler, anti-faşizm, c) Kürt ulusal sorunu, anti-şovenizm, d) Ekonomik istemler alanıdır.

Bu dört konu şu şema içinde incelenmeye çalışılmıştır.

a) Konunun teorik ve stratejik konuluşu

b) Konunun kapsamı

c) Taktik talepler ve taktik deneyimlerimizin değerlendirilmesi

d) Taktik eylem ve örgütlenme hattımız

e) Ana politik akımların konumları ve eleştirisi

3) Bu dört konunun dışında üç değişik çalışma alanı ayrıca değerlendirilmiştir. Bunlar, ordu, parlamento ve sendikalar içinde çalışma alanlarıdır.

EKİM I. Genel Konferansı'nın diğer toplumsal hareketler alt başlığına paralel bir tarzda, yeni ve ek bölümler değerlendirilebilir. Laiklik ve çevre sorunu gibi...

1) Taktik politik mücadelenin önemi, zorlanma alanlarımız ve dışımızdaki politik akımların taktik anlayışı:

3. Genel Konferans öncesi dönem, örgütümüz için daha çok ideolojik inşa ve yığınlara dışardan propaganda-ajitasyon çalışması ile karakterize olmuştu. 3. Genel Konferans buna temel halkasından bir müdahale çabasıydı. Böylece teorik alanın önemi yerine örgütsel alana, dışardan ve genel bir propaganda-ajitasyonun yerine içerden ve özgül bir propaganda-ajitasyon görevine çubuk büküldü. Ana halkanın gerçekleştirilmesini önündeki engel "ileri kadrolar sorunu", çözümü ise "mahalli önderlikler" idi.

Bütün bir 3. Genel Konferans öncesi ve sonrası dönemde de politika, taktik politika yapmanın önemi ve kitlelerin eylemine önderlik çabasının rolü bizim için yeterince açıktı. Yine de bu açıklık daha çok genel plandaydı. Bu bir yerde anlaşılır bir durumdu da. Zira ancak büyüyen bir örgüt, kendi temel zorlanma alanlarına ilişkin sorunları hisseder ve temel halka esprisi içinde, örgütsel platformlar buna

çözüm bulmak sorunu üzerine yoğunlaşır. 3. Genel Konferans'ın açıklıklarının sınırları, örgütsel çalışmamızın sınırlılığının ürünüdür ve başarısı bu sınırın aşılmasıyla gösterilmiştir. Gelinen yerde, taktik politika sorunu ve bunun ayrılmaz bir parçası olarak kitlelerin eylemine önderlik, sınıfın bağımsız eylemini örgütlemek sorunu, sadece genel planda değil, geldiğimiz düzeyin temel zorlanma alanı ve sınırlarına da karşılık gelmektedir. Kongrenin başarısı bu sınırların aşılıp aşılmamasıyla ölçülecektir.

Politika güçle yapılır. Taktik politika ise, buna uygun bir örgüt ve kadro yapısı ile hayata geçirilir. Son birbuçuk yıl içinde örgütün taktik politika yapmayı zorlaması, bunun örgütsel alanda asgari bir karşılığı olduğunu göstermektedir. Kuruluş Kongremiz, sadece tüzükle normatif alanda değil, politik planda da, kadro ve örgüt sorununu taktik politikanın ihtiyaçları temel eksenine bağlamalıdır. Parti kadrosu ve militanı, öteki şeyler yanında, şu dönem özellikle politika yapabilme temel kriteri üzerinden değerlendirilmelidir. Bunu tek tek kadroların değerlendirilmesi üzerinden değil, kadro kriterinin politik tanımı üzerinden söylüyoruz. Bunu daha genel planda, partinin bireyler toplamı değil fakat organlar ve kurumlar toplamı olduğu gerçeği içinde, şöyle ifade edebiliriz: Parti organlarının, komite ve hücrelerinin başarısı, bundan böyle esas olarak politika yapabilmeleriyle ölçülecektir.

Böylece son iki yıl içinde taktik politika yapışımızın olanak ve sınırlarına bakabiliriz.

3. Konferans örgütün önüne "Mahalli Önderlikler" sorununu koymuştu. Aynı süreçte sınıf hareketinin de süregiden parçalı yapısı, başarılı mahalli önderlik pratiklerini bile taktik politika ihtiyacından uzaklaştıran veya eksikliğini hissettirmeyen bir durum yarattı. Zira politika sınıflar zemininde gerçek rolünü oynar ve böylece bir karikatüre dönüşme riskinden kurtulur. Bunun doğal bir uzantısı olarak, politik mücadelede temel politik akımlar arasında yaşanır ve onların kendi sınıflarını temsiliyetleri oranında bir anlam taşır. Ve devrimci politika, devlete ve egemen sınıfa karşıtlık alanında asıl anlamını bulur. Dolayısıyla, mahalli alanlar üzerinden politika yapışla bu genel ulusal düzey arasındaki farklılık, temel bir sorun alanıdır. Buna ek olarak, sınıf hareketinin politik bir düzeyden uzaklığı da, ek bir zorluk alanı olmuştur. Örgütümüz taktik politika alanındaki sınırlı deneyimlerini dahi, mahalli örgütlerin sınıf zemininde asgari başarılarının sonrasında, daha çok merkezi örgütsel kampanyalar üzerinden edinmiştir.

3. Genel Konferans sonrası mahalli önderlikler alanında bir mesafe alındığı doğrudur. Yine de bunun hala örgütün tamamında genelleşmemiş olduğu da gözden kaçırılmamalıdır. Kaldı ki en ileri örneklerinde bile hala alınması gereken mesafe ve dahası bu düzeyin süreklileştirilmesi sorunları vardır. Bunlara ek olarak; Bolşevik deneyiminin başarısında güçlü ve inisiyatifli yerel örgütler geleneğinin kritik rolü ve tersine ülkemiz devrimci hareketinin geleneğinde bundan yoksunluk, üzerinde durulması gereken önemli bir sorundur.

'80 öncesi devrimci yükselişin iki önemli deneyimini temsil edenlerin bu alandaki pratikleri, iki yönlü bir bozulma göstergesidir. Devrimci-Yol merkeziyetçiliği ve örgütçülüğü zayıf ve ancak bu şartlarda yerel inisiyatifi bireyler üzerinden sağlayan bir ağırlıklı yan taşıyordu. TDKP de benzer bir yan taşımakla birlikte, asgari bir örgüt yapısı ve kültürü yaratmıştı. Bunun yüzyüze kaldığı iç sorunlarından bağımsız olarak, bu örgüt yapısı ve kültürü, ancak merkezi çaba ve çalışmalar üzerinden işleme gibi bir tekyanlılık içeriyor ve bu yüzden de bürokratik bir bozulmayı doğuruyordu.

Bizim için yerel inisiyatif ve yaratıcılığın örgüt kültürü ile birleştirildiği bir devrimci gelenek yaratmak, hala da önemli bir sorundur ve devrimci örgütün sürekliliği açısından da hayatidir.

Ancak bizim geldiğimiz aşamada mahalli örgütlere yönelik vurgu bile yeniden tanımlanmalıdır. İnisiyatif ve yaratıcılığın yerelliğine rağmen, bunun sağlıklı bir zemine oturabilmesi ancak merkezi politik taktiklere dayanılarak kurulabilir. Zira Devrimci Yol deneyiminin kendi içinde salt örgüt boyutuyla desteklenmesi, kendiliğindenciliği ve federalizmi engelleyemez. Dolayısıyla ihtiyaç duyulan şey; merkezi taktik çizgi ve merkezileşmiş bir çalışma tarzıyla, buna uyumlu inisiyatifli yaratıcılığa dayalı mahalli örgütleri

birleştirebilmektir. Paralel bir yüklenme özellikle bu konuda acil ve yaşamsaldır.

Bunu sadece belli merkezi politik değerlendirmeleri gözetmek üzerinden ifade etmiyoruz. Bu, günlük mahalli örgüt çalışması sürerken propaganda sınırlarında belli ek görevler anlamına gelir ki, bu daha küçük ve sınırlı bir iştir. Buna karşın, öneminin anlaşılmasındaki zayıflığı daha kolay doğrurur ve bunun düzeltilmesi zorlaşır. Bizim esas kastımız; merkezi taktik-politik kampanyalar sırasında, hem günlük faaliyetleri yürütmek, hem de bunu merkezi kampanyaya bağlayacak tarzda bir inisiyatif ve yerellik gösterebilmektir. Bu kuşkusuz daha zor, ama sorunun en köklü çözümüdür.

Değişik biçimlerde örnekleyeceğimiz gibi, en genel faaliyetler sırasında bile yerel-özgül faaliyet olanakları azalmamakta, tersine artmaktadır. Bunu anlamak için, her genel kampanyanın bizi yeni çalışma bölgelerine taşıyacağını ve her özgül çalışmanın da bize yeni çalışma konuları, gündemleri ve bunun merkezileştirilmesi olanakları doğuracağını görmeliyiz. Seçimler gibi en genel konularda bile; komünist adayların olduğu alanlarda bölgenin özgül sorunlarının işlenmesinden tutun da, seçimlere ilişkin platformumuzun eğitimle ilgili bölümünün gençlik örgütümüzce daha özel bir yoğunlaşma alanı olmasına kadar geniş ve geçen dönem boş bıraktığımız bir alandır sözkonusu olan.

Sorun sadece bir boş bırakma ve gecikme sorunu da değildir. Çalışmamızın ileri örneklerinin bulunduğu bölge ve sektörler, genel siyasal düzlemin sorunlarına ve buna ilişkin bir örgütsel çalışmaya girişmedikçe, sonuçta kendi içinde amaçlaşmakta ve yıpranmaktadırlar. Böylece, yeni dönemde, mahalli örgütlerin sağlıklı bir çizgide verimliliğinin, merkezi siyasal çizgide bir faaliyet ve eylemle sıkı ilişkisini görebiliriz.

Sınıf hareketinin parçalı yapısı ve sınıf dışı siyasal hareketlilikler olgusu yüzünden, taktik hat hem kolay açığa çıkmamakta, hem de önemi anlaşılamamaktadır. Bu, sadece bölgeler düzeyinde değil, merkezi düzey için de geçerlidir. Burada, geçen dönemde, siyasal değerlendirmelerimizin kendliğinden örgüt çalışmasına dönüşmediğini de gözetmeliyiz. Oturmuş bir örgütün tersine bir geçiş dönemi sayılabilecek sürecimiz için doğal olan bu duruma karşı, merkezi örgüt direktif ve genelgelerinin etkin bir kullanımı ihtiyacı doğmuştur. Susurluk dönemindeki kapsamlı ve erken siyasal taktik değerlendirmelerimizin örgütsel karşılıkları ya çok zayıftır, ya da yer yer hiç yoktur. Bu tür örnekleri yeni dönemde kabul edilmez sayan bir düzeye çıkmalıyız.

Daha önce kadro ve örgüt sorununun taktik politikanın ihtiyaçları eksenine bağlanması gerektiğini ifade etmiştik. Bunu tamamlamak üzere, örgütsel düzenlemeler de, taktik-politik mücadeleyi güçlendirmelidir. Böylece, birbirini besleyen sağlıklı bir tarzda, politika ve örgüt boyutu parti düzeyinde birleştirilecektir.

EKİM küçük-burjuva devrimciliğinin eleştirisi üzerinde yükseldi. Bu kendiliğindenciliğin, ara hedeflerin ve taktiğin stratejik olana, iradi, planlı ve örgütlü olana baskın olduğu bir devrimcilikten kopuştur. Bu, siyasal mücadelede kendiliğindencilikten, çalışma tarzında amatörlükten kopuştur. Sürecin ideolojik inşa boyutunun öne çıktığı, henüz asgari bir örgütsel yapının bile oluşmadığı bir evrede, hem küçük-burjuva devrimciliğinden hem de yarı-aydın öğrenci gençlik içinden kazanılan kadrosal güçler, dar propagandist eğilimler gösterebildiler. Bu sürekli biçimde ideolojik eleştiri ve mücadele konusu edilmekle birlikte, gerçek bir dönüşüm için ancak taktik politika yapabilecek bir örgütsel düzeye de ulaşmayı gerektiriyordu. Nitekim ideolojik mücadelenin etkisinin sınırlılığı şartlarında, uygun toplumsal koşulların da etkisiyle oluşan tasfiyecilik, aslında bir tür propagandizm yönü de taşıyordu. Bu eğilimi besleyen küçük-burjuva devrimciliğine yöneltilen eleştirinin özde kavranamamasının bir yan sonucuydu.

Taktik mücadeleden kaçınarak devrimcilik değil, yalnızca apolitizm üretilir. Devrimci popülizm stratejik planda devrimci bir temele dayanmadığı ölçüde, her taktik politik tutum ve açılımıyla, gerçekte reformizme ve düzene açık bir yan taşımaktadır. Demokratik hak ve özgürlükler mücadelesine girmekte, ama bunu düzen içi bir rejim değişikliği sonucuna taşımakta, ya da reformculaşmamak için, bu kez tersinden bir sol eğilimle, parlamento ve seçim konusunda apolitik boykotçu bir tutum almaktadır.

Baskın olan yön birincisi, yani taktiği

stratejiye olumsuz, reformizme yönelen bir tarzda bağlamak olduğu ölçüde, bu bir tepki de yaratmaktadır. Bu tepkiyi sağlıksız tarzda üreten unsurlar yer yer EKİM'le kesişmiş ve geçici olarak saflarımıza katılmışlardır. Buna karşın böyleleri, sağlıksız temelleri yüzünden, EKİM'e birşey katmak şöyle dursun, gelişmemizi bozan ya da sınırlayan etmenler olmuşlardır. Bu süreç örgüt çalışmamızın henüz erken bir evresinde ve dar sınırlarında bile böyledir.

Daha ilginç olan bir olgu şudur. Taktik bir demokratik-siyasal mücadelenin sosyalizm stratejik hedefiyle bir arada yürütülemeyeceğini düşünen küçük-burjuva devrimciliği de, EKİM'i hep propagandizmle, hep taktik mücadeleyi küçümsemekle suçlayabilmiştir. Bu, küçük-burjuva devrimciliğinin o koca örgütlerinin algı ve kavrayış düzeylerinin, saflarımızda bir dönem yer almış sağlıksız ayak bağlarından bir adım bile ileri olmadığını gösterir yalnızca. Yani gerçekte bu, taktik politika alanında mücadeleye girişimizi geciktiren küçük-burjuva devrimciliğinin tersyüz edilmiş bir biçimiydi. Bunlar bir de politik mücadeleden çok ideolojik etkilenmeyle kazanıldıkları ölçüde, olumsuzluk daha kolay yaşama imkanı buluyordu.

Bu süreç artık esasta geride kalmıştır. Birincisi, artık giderek daha geniş ölçekte taktik mücadele içersindeyiz ve bu yüzden küçük-burjuva devrimciliğinin tersyüz edilmiş biçiminin saflarımızda gizlenme olanağı yoktur. Ve dahası, varsa eğer, böylelerinin düne göre dönüşme olanağı çok daha yüksektir. İkincisi, artık bizzat taktik politik mücadele içinde sınıftan güçler kazanılmaktadır ve bunun oranı giderek örgütte baskın bir karaktere dönüşecektir. Bugünkü profesyonel devrimci çekirdeğimizle bir arada düşünüldüğünde, taktik mücadelemiz kadrosal güvencesine sahiptir.

Küçük-burjuva devrimciliğinin her taktik açılımının reformizmi ve legalizmi beslediği biliniyor. Buna ek olarak, taktik alanına son dönemde vurgunun iki örneğine değineceğiz. 2. Kongre vesilesiyle taktik güç olmayı pek önemli bulun MLKP, güç olmanın gerçek alanı olarak sınıflar zeminini görmediğinden, sonuçta PKK'ye yedeklenmenin ötesinde geçemedi. Bunu, ara bir akım olarak MLKP'nin rolüne ve politikanın ancak sınıflar ve onların siyasal temsiliyetleri zemininde bir anlam kazanmasına iyi bir örnek saymak gerekiyor. TİKB ise, stratejik bir eksen bulamadığı ölçüde taktik alanın önemini keşfetmiş bulunuyor. Örgütsel gelişmenin değil daralmanın ürünü bu suni keşif sonucu olarak, taktik politikayı biçime indirgeyen bir apolitizm doğdu. 1 Mayıs kürsü işgali ve AFMK türü darlıklar, sınıf mücadelesinin önünü açacak taktikler ilan edildi ciddi ciddi.

Küçük-burjuva devrimciliğinin devrimci taktik tutumdan uzaklığını besleyen iki temel öğe vardır. Birincisi, kapitalizmi çözümleyememektir. İkincisi, bunun da bir sonucu olarak, öncü ile sınıf dinamiklerinin ayrılığını ortadan kaldıracak bir bakış ve gelişme çizgisinden yoksunluktur. Böylece taktik de kendi toplumsal-maddi gücünü bulamamaktadır. Ya sınıf-dışı dinamiklere ya da doğrudan örgüte daralır, sapar ve devrimci niteliği yaşatamaz.

Dolayısıyla, Parti, öncü ile sınıf dinamiklerinin ayrı kanallardan akışına bir son verme çabasında olduğu sürece, buradaki temel zaaftan uzaklaşır ve ayrım noktalarını da ideolojik alanın ötesinde, politik düzeyde koymanın olanaklarına kavuşmuş olur. Bu ise, ancak Parti önderliğinde sınıfın eylemliliğine dayanılarak sağlanabilir ve taktik politika alanının kendini var etme zeminini gösterir. Bu sadece küçük-burjuva akımlara karşı değil, reformist ve SİP gibi propagandist eğilimli kesimlere karşı da en sağlıklı zemindir.

Böyle bir çalışma içinde iki sonuç doğar. Birincisi, bu süreçte kazanılan her bir işçi taktik politika yapmaya "10 lasalcıdan" (10 küçük-burjuva devrimcisinden) daha uygun olacaktır. İkincisi, Parti, illegal örgütsel yapının getirdiği doğal darlığa rağmen, sınıfın eylemine dayanarak toplum çapında güç olmanın olanağına sahip olacaktır.

Parti bu yeni dönemde ve taktik mücadele sayesinde sol gettonun dışına çıkacak, iddiasını düzene karşı mücadelede bulduğu ölçüde, çıkışsızlık yaşayan kesimleri kazanma olanağını da bulacaktır. Böylece, önümüzdeki dönem, sendika bürokrasisini temel hedef olarak görmek ve çıkışsızlık içindeki ilerici sendikal mevzileri Parti'nin taktik politikası çerçevesine kazanmak hedefiyle karakterize olacaktır.

Taktik Komisyonu/Notlar

(Bu metin TKİP Kuruluş Kongresi'nde Taktik Komisyon'da yapılan tartışmalar ışığında Tuna yoldaş tarafından kaleme alınmıştır)

1- Neden taktik mücadele, nasıl bir taktik mücadele?

* Kapitalizm altında kitleleler sistem karşıtı bir mücadele bilincine kendiliğinden ulaşamazlar. Buna karşın varolan sınıfsal hoşnutsuzluklarını kendiliğinden bir hareketlilik içinde ortaya koyarlar. Komünist işçi partisi bu hareketliliğin taleplerini sahiplenirken, esas olarak, sistem karşıtı bir bilinç ve hareketlilik yaratmaya çalışır.

* Düzen içi olması nedeniyle bu taleplerden uzak duran akımların kullandığı "devrimci" söylem ve yarattığı görüntü sahte ve geçicidir. Zira ileri sürdükleri talepler kitlelere-sınıfa değil, kendi "öncü örgütü"ne dönük bir çerçeveye sahiptir.

Devrimci öncü örgüt çalışması gerçek rolüne, niteliğine ve sınanmışlığına ancak sınıf ve kitle temelinde oturduğu ve onların mücadelesine önderlik ettiği ölçüde ulaşır. Burada kitle niceliksel bir ölçü değildir; her siyasal dönemde sayısal anlamda değişen, sınıfların daha duyarlı, hareketliliğe aday ya da yakın kesimleridir.

* Taktik talepler ileri sürmek, bu kesimleri sadece sosyalizme ikna etmek için düşünsel bir temas kurma ve propaganda imkanına indirgenemez. Taktik mücadele çerçevesinde önemli olan bu kesimlerin harekete geçirilebilmeleridir. Sistem içi talepler için kendiliğinden girişilen mücadeleler, kitleleri, kendi özdeneyimleri içinde devletin ve sistemin karakterini düşünmeye iter. Komünist işçi partisi, tam da bu temelde, bir yandan daha ileri taktik talepler mücadelesini örgütlemeye çalışırken, bir yandan da bu mücadele içindeki kitleleri ve özelde öncüleri propaganda ve teorik çabayla eğitir. Dolayısıyla, kitle hareketi ve politik yönlendiricilik görevleri arttıkça propaganda görevleri azalmaz, tersine artar. Parti inşa sürecimizde, genel propaganda ve ajitasyon, örgütsel-politik plandaki zayıflıklarımız yüzünden, bir dönem öne çıkmış; kitlelerin somut talepleri temelinde birimlerde derinleşen yönü ise son derece zayıf kalmıştır. 3. Genel Konferans sonrasında bu zayıflık aşılsa da, bu kez de tersinden, örgütün artan politik görev ve sorumlulukları ile güç yetersizliği nedeniyle, bu alan (genel propaganda-ajitasyon) zayıflamıştır. Partili konum ve taktik mücadele görevi, bu aksama alanına gecikmeksizin müdahaleyi gerektirir.

* Kitlelerin hareketlilik içinde kazanılması, bu salt politik duyarlılığı artırdığı için değil, zora dayalı bir iktidar mücadelesini geliştirme zorunluluğundan dolayı da önemlidir. Taktik talepleri formüle ederken bizim için esas olan, kitleleri devrimci iktidar mücadelesine yöneltmektir. Bu nedenle, komünist işçi partisi, bu talepleri formüle ederken, "mantıklılık" gibi apolitik eksenlere bağlı olamaz. Bu tür kaygılar, burjuvazinin sistem içi manevralarla kitleleri etkilemeye ve yedeklemeye çalışmasına seyirci kalmak, ya da onun bir parçası olmak anlamına gelir. Burjuvazinin iç çekişmelerine ve, devletin demagojik manevralarına alet olmamak önemlidir. Kendi taktik hattımıza daha geniş meşruiyet alanlarının kendiliğinden doğmadığını da bilmek durumundayız. Reformizm ve geleneksel devrimci hareket, genellikle politikasız kalmamak adına, bu tür durumlara düşebilmektedir. Bunun tersi bir başka zaaf ise, burjuvazinin demagojik manevraları vb. durumlar üzerinden oluşabilen nesnel durumların, pekala öznel bir çaba ile devrimci taktik açılımlara dönüşebileceğini önden reddetmektir. Bu tür durumlarda taktik politika somut durum tespiti üzerinden belirlenebilir. Birinci zaafa örnek olarak, bedelsiz oto ithaline karşı Bursa Türk-İş mitingi, Montrö karşıtı ÖDP çevreciliği gösterilebilir. İkinci eğilime örnek olarak ise ÖTK'yı (Öğrenci Temsilciler Kurulu) verebiliriz. Devletin dayattığı ÖTK, doğru bir müdahaleyle pekala devrimci bir taktik açılıma çevrilebilir. Reformizm burada özellikle kitlelerin mücadele içinde kazanılması temel eksenini dışlamaktadır.

* Taktik mücadele, tüm burjuva kurumlar ve ilişkilerin (en gerici olanları da dahil)

içinde, ama bunların dağıtılmasına yönelik olarak çalışmayı da gerektirir kuşkusuz. Bu ikili yanın birinci kısmı, geleneksel devrimci hareket tarafından fiilen reddedilmektedir. Siyasal bir değerlendirme üzerine oturmayan seçim boykotu taktiği, bunun tipik örneklerinden biridir. Bu kesimler sendikalar içinde çalışmayı daraltmakta, ordu içinde çalışmayı ise tamamen dışlamaktadırlar. Reformizm ise bu kurumlar içinde çalışmayı parçalamaya değil, islah etmeye dönük olarak ele almaktadır.

* Komünist işçi partisi, devrimci gelişmeye hizmet etmediği, dahası onun karşısında bir gericiliğe dönüştüğü noktada, sözkonusu taktik talebi şiddetle reddeder.

* Mücadele içinde taleplerin kazanılması ya da kazanılmaması, kendi başına tek yönlü (ilerletici ya da geriletici) bir etki yaramaz. Bazen taleplerin kazanılması sayesinde, sınıf eyleminin ve gücünün farkına varır. Bu ise mücadele eğilimini güçlendirir. Bazen de sınıf bizzat yaşadığı yenilgi üzerinden, daha genel ve ileri mücadelelere girişme ihtiyacı duyar. Sonuçta belirleyen, toplumsal-siyasal koşullar ve önderliğin rolüdür.

Öte yandan kitlelerin eylemliliğindeki yükselme önden kesin bir tarzda belirlenemez. Bazen kitleler en ağır ekonomik kriz ve saldırılara karşın mücadele eğilimi göstermezler, bazen de refahın arttığı dönemlerde daha ileri ekonomik kazanımlar için sert mücadelelere girişebilirler.

Bu iki noktadaki kavrayışsızlık, sınıfın devrimciliği konusundaki kafa karışıklığının sonucudur. Böylece bir yandan her ekonomik kriz sonrası kitle direnişi kendiliğinden beklenmekte, öte yandan ise, emperyalist ülkeler işçi sınıfı ve sınıfın bir parça fazla ücret alan kesimlerinin devrimci karakteri sorununa doğru bakılamamaktadır.

* Komünist işçi partisi, taktik taleplerin sistem içinde kazanılmaları için de kararlılıkla mücadele ederler. Bu herşeyden önce, işçi sınıfının siyasal temsilcisi olarak partinin "emeğin korunması" hedefinin doğal bir sonucudur. Devrim öncesinde bunun hiçbir güvencesinin olmadığı bir an bile akıldan çıkarılmaksızın, ekonomik taleplerin kazanılması ile sınıfın fiziki durumunun, demokratik hak ve özgürlükler taleplerinin kazanılması ile moral ve düşünsel olanaklarının iyileştirilmesi, komünistlerin açık tercihidir.

Sınıfa dönük ağır çalışma koşulları, düşük ücret vb. saldırılar, sadece ekonomik değil aynı zamanda politik saldırılardır da. Burjuvazi bu yolla sınıfı apolitikleştirmeye, hatta asosyalleştirmeye çalışmaktadır.

Komünist işçi partisi, burjuva demokrasisinin devrime ulaşınada bir ara durak olduğu değerlendirilmesini mahkum eder. Kendi içinde oturmuş bir burjuva demokrasisi, nesnel planda, devrime daha uzaktır. Buna karşın, geçmiş tarihsel mücadelelerin değil de yaşanan dönemin mücadele pratiği içinde elde edilen, devrimci mücadelenin bir yan ürünü olan demokratik kazanımlar, devrimi yakınlaştıran bir etki yapar.

Öte yandan, taktik talepler asla bir "paket proje" anlayışı ile formüle edilemezler. Taktik talepler tek bir bakan ya da işkencecinin istifası gibi en dar biçimleri alabilir. Ama en geniş bir dizi talebin kazanılmasıyla mücadelenin şiddetini ve kapsamını daraltacak bir anlayış, kesinlikle reddedilir. Kürt ulusal kurtuluş mücadelesinin çözümü anlayışıyla bir dizi talep karşılığı "barış" fikri, buna çarpıcı bir örnektir. Bu, küçük-burjuva demokrasisinin "demokratikleşme" projeleri üzerinden düzen içi bir mücadeleye evriminin bir benzeridir.

* Taktik taleplerin formülasyonunda temel kriter, onun sistem içinde kazanılıp kazanılamaması sorunu değildir. Önemli olan kitlelerin duyarlı olduğu bir alandan onları yakalamak ve taleplerin sistem tarafından karşılanamaması üzerinden, sistemi aşan özlemler uyandırabilmektir.

Komünistler, bütün diğer devrimci akımlardan farklı olarak, taktik mücadele içinde sınıfı burjuva öğe ve etkilerden korumayı ve dahası, sistemin uzlaşmaz sınıfsal karşıtlık temelini açıklamayı, çalışmalarının temeli sayarlar. Taktik taleplerini formülasyonunda stratejiye sıkı sıkıya bağlılık ve propagandanın rolü, ancak bu temel üzerinde gerçekleştirilebilir.

* Sosyalizmin tarihsel inşa deneyimleri, kitlelerin hareketlilik içinde kazanılmasının önemini bir başka yönden de açığa çıkarmıştır. Demokratik talepler mücadelesi vermemiş, bunun için bedeller ödememiş, tam da bu mücadele içinde demokratik kurumlaşma ve

ilişkilerini oturtamamış bir sınıf, devrim sonrasında sosyalist demokrasiyi inşa edemeyeceği gibi, varolan devrimci kazanımlarını da restorasyon girişimlerine karşı koruyamaz. Ya da devrim öncesinde anti-emperyalist bir eylem ve eğitim sürecinde geçmeyen bir sınıf, sosyalizmin anavatanını savunmaya daralan bir enternasyonalizme kolayca düşebilir ve böylece sadece politik planında değil toplumsal-kültürel planda da yabancılaşır ve bozulur.

Bu iki örnek, devrim sonrasının gelenekleri ile devrim öncesi arasındaki güçlü süreklilik dikkate alınırsa, taktik mücadelenin neden devrimi hazırlamaya dönük dar bir manivela ve fırsatçılığa indirgenemeyeceğini, çok yönlü ve geniş bir alanda kurulması gerektiğini de gösterir. Bu deneyimler, tersinden de olsa, neden reformist-sosyalizmin ve emperyalist-ekonomizmin, sadece devrim öncesi değil sonrasında da, bir engel ve dejenerasyon zemini olduğunu anlatır.

2-Taktik ve strateji:

* Komünist işçi partisinin taktik talep ve istemleri, en tam haliyle, ancak devrim sonrasında uygulanabilecektir. Bu, Türkiye kapitalizminin bağımlı yapısı ya da siyasal yapısının faşist diktatörlük oluşundan kaynaklı bir özgünlük değil, tersine, kapitalizmin kendisinden kaynaklı bir genel eğilimdir. Dolayısıyla, gelişmiş kapitalist ülkelerde ekonomik planda sınıfı ayartmak için verilen tavizlere ve burjuva demokrasisinin hakim yönetim biçimi olmasına karşın, bu böyledir. Gelinen teknolojik aşamada, bugünkü üretim düzeyini yakalamak için günde 4-5 saat çalışmak yeterli olmasına ve geniş işsizliğe karşın, mücadele etmeksizin ne çalışma saatleri düşürülmekte, ne de tam istihdama ulaşılabilmektedir.

* Komünist işçi partisi, en tam haliyle ancak devrim sonrası gerçekleşebilecek olan taktik taleplerin, teorik olarak sistem içi niteliğinin bilincindedir. Kapitalizm koşullarında şu ya da bu taktik talebin bugüne kadar gerçekleşememiş olması, onun sistem içi niteliğini değiştirmez. Ve gerçekleşmesi teorik olarak mümkün olan bir talebin belirli bir aşamada gerçekleşmesi de, komünistler için şaşırtıcı değildir. Portekiz Karanfil Devrimi gibi örnekler, özellikle ağır faşist diktatörlük koşullarında bir dizi demokratik hakkın devrim sorunu olarak konulması ve algılanmasının reformist sonuçlarını göstermiştir. Sorun sadece demokratik devrim programını reddetmek değil, taktik demokratik talepleri fomüle ederken onları sıkı sıkıya devrime bağlayabilmek sorunudur.

* Bu noktada, partinin düşünsel temeli olarak devrimci teori ve onun süzülmüş bir biçimi olarak program ihtiyacı doğar. Dolayısıyla devrimci bir program ve strateji olmadan taktik mücadeleye her vurgu, hem reformizme-legalizme, hem de kendiliğindenciliğe-kuyrukçuluğa güç katar. Bugüne kadar taktik politika alanındaki zayıflığımızın bir yanı da, program ve programatik alandan beslenen/disipline olan bir taktik mücadeleden yoksunluktur.

Parti, "devrimci teori devrimci pratik içindir" ilkesini gözeterek, yeni dönem teorik çabasını, politikayı başarıyla yapma hedefi çerçevesinde, yaşadığımız toplumun temellerine yöneltmek durumundadır.

* Bugüne kadar küçük-burjuva devrimciliğinin hemen her taktik açılımı, demokratizm eksenli (bu çerçevede düzen içine sığan) programlarından dolayı, sağa doğru bir savruluşa yol açmıştır. Bunun bir dizi dolaylı sonucu olmuştur.

* Birincisi, sağcılaşmaya yönelik sağlıksız bir tepki bizim saflarımızı da etkilemiş ve taktik mücadeleyi, politika yapışımızı geciktiren bir rol oynamıştır.

Devrimci popülizm, stratejik planda devrimci bir temele dayanmadığı ölçüde, hemen her taktik politik tutum ve açılımıyla, reformizme ve düzene açık bir yan taşımaktadır. Demokratik hak ve özgürlükler mücadelesine girmekte, ama bunu düzen içi bir rejim değişikliği sonucuna taşımakta, ya da örneğin, reformculaşmamak için parlamento ve seçim konusunda apolitik boykotçu bir tutum alabilmektedir.

EKİM, küçük-burjuva devrimciliğinin çok yönlü eleştirisi üzerinde yükseldi. Bu kendiliğindenciliğin, ara hedeflerin ve taktiğin iradi, planlı, örgütlü ve stratejik olana baskın olduğu bir devrimcilikten kopuştur. Sürecimizin ideolojik inşa boyutunun öne çıktığı, henüz asgari bir örgütsel yapının bile oluşmadığı bir

evrede, hem küçük-burjuva devrimciliğinden hem de yarı-aydın öğrenci gençlik içinden kazanılan güçler, dar propagandist eğilimler kazanabildiler. Bu ideolojik mücadele konusu edilmekle birlikte, gerçek bir dönüşümü gerçekleştirebilmek, taktik politika yapabilecek bir örgütsel düzeye ulaşmayı gerektiriyordu.

* İkincisi, kapitalist düzenin temellerine yönelen bir programdan yoksun olan ülke devrimciliğinin geleneğinde, taktik mücadele alanı dahi son derece daralmıştır. Siyasal demokrasinin kazanılmasının devrimin temeli olarak konulduğu bir yerde; ekonomik mücadele alanı bir bütün olarak reformizme bırakılmış, 1960'ların anti-emperyalizminin ötesine geçilememiş, dahası Kürt ulusal sorunu alanında bile politika yapma birikimi yaratılamamıştır. Ülkede sol ve sınıf dinamiklerinin ayrılığının yeniden üretimi olan bir tablodur bu.

Dolayısıyla, güçlü bir devrimci program ve strateji olmadan, kapsamlı bir taktik mücadeleye girişme da olanağı yoktur.

3- Taktik ve örgüt:

* Bizde taktik mücadeleyi zayıflatan etmenlerden biri de, alt örgütlerin, siyasal değerlendirmeleri taktik mücadelenin yol göstericisi olarak görmemeleridir. Siyasal yazılarımızın işlevselliği üzerine değil da "güzelliği" üzerinden değerlendirilmesi, bunun doğal bir sonucudur. Parti basını, gündemi gazetecilik/yayıncılık sınırlarında yakalamak için değil, örgütsel çalışmayı yönlendirmek içindir. Bu bağ koptuğu ölçüde, yayınlarımız da, nesnel olarak, sınıfın gündeminden burjuvazinin gündemine kayma eğilimi gösterir. Halbuki parti basını sınıfın siyasal temsilciliğine soyunduğumuz bir sırada, daha büyük bir özgüven ve sorumlulukla, toplumun gündemine müdahaleye yönelebilmelidir. Bu ise ancak parti örgütü, çalışması ve sınıfın bağımsız eylemine dayanılarak başarılabilir.

Bugün yayınlarımız ile örgüt arasındaki ilişki henüz yeterince oturmadığı için, taktik mücadele görevlerinde merkezileşmenin ve pratik örgütsel mekanizmaların (genelge, merkezi örgüt kampanyaları) önemi artmıştır. Fakat bu bir dizi açıdan sakıncalıdır. Birincisi, örgütün giderek yayılan ve genişleyen taktik mücadele sorunlarına yayınların dışındaki mekanizmalarla hem yetişilemez, hem de bu verimsiz bir çaba olur. İkincisi, yayınlar parti basını olma açısından zayıflar ve yayın faaliyetinin tüm örgütün kollektif katkılarının bir ürünü olması başarılamaz. Üçüncüsü, bu doğal olarak mahalli örgüt inisiyatifini kırar, daraltır ve bu hayata geçmediği ölçüde de, mahalli çalışmanın merkezi politikayla azalan ilişkisi amatörlük, federalizm vb. doğurur.

Partileşme sürecinin hala bir ölçüde sürdüğü şartlarda bu merkezileşmenin bir anlamı olsa da, zorunlu bir kötülük olarak görülmelidir. Taktik mücadele ihtiyacı sadece zamana göre değil çalışma bölgesine göre de değişen bir genişlikte anlaşılırsa, merkezi taktiklerin ve kampanyaların taktik mücadele ihtiyacını bir bütün olarak karşılayamayacağı açıktır. Bu anlaşılamadıkça, merkezi taktik kampanyalar dahi gerçek işlevini yerine getiremez. Ve merkezi tarzda gerçekleşen yoğunlaşmış propaganda materyalleri kullanımına ya da benzeri darlıklara geriler. Geçen yılki ESK kampanyası, kullanılan araçların darlığı, dahası taktik mücadelenin gerçek anlam, kapsam ve içeriğinin oturmamış olması nedeniyle, darlaşmış, örgütü güçlendiren değil zayıflatan bir rol oynamıştır. Taktik mücadele, bir talep listesi ve bunlar arasında dönemsel olarak birinin öne çıkması değil, bir taktik mücadele anlayışının oturması üzerinde yaşam bulabilir.

Önümüzdeki dönem, gerçek içeriğine uygun merkezi kampanyalar örgütlememiz bir yana. Taktik mücadelede merkezilik, ancak politikanın öncelik ve esaslarının belirlenmesi, bunun yayınlar üzerinden işlenmesi ve mahalli örgütlerin bunları özgülleştirmek konusundaki çabalarının yönlendirme-denetleme sınırlarında bir görevdir. Buna karşın parti niteliğini mahalli örgütleri üzerinden aynı evrede günlük mücadelesinde farklı taktik mücadele ve kampanyaları örgütleyebilmesinde bulacaktır. Önemli olan, merkezi kampanyalar dışında atıl kalmayan, günlük çalışmasını politik bir derinlik ve taktik anlayışıyla birleştirebilen, merkezi olanı özgülleştirebilen, özgül olanı ise merkezileştirme olanaklarını her aşamada gözeten bir politik mahalli örgütlenme düzeyidir.

Parti merkezi ve yayınlarıyla bağının kesilmesine rağmen parti çizgisinden sapmayan

ve faaliyeti kesintiye uğramayan mahalli örgütleri ancak böyle kazanabiliriz. Bu ne yapacağını bilemeyen, yapabilmek içinde randevudan randevuya koştırulan verimsiz tablonun değiştirilmesinin olduğu kadar polis operasyonlarına karşı örgüt sürekliliğini ve güvenliğini de en ileri derecede sağlamanın zeminidir.

En son olarak, bu tür bir çalışma güçlü bir devrimci kimlik yaratabilmenin ve bunu yayabilmenin de zeminidir. Zira merkeziyle bağı koptuğunda çalışamayan bir parti örgütü ve taraftar kitlesi kendini anlamlandırmakta güçlük çekecektir. Türkiye'de güçlü bir devrimci yerel örgüt geleneğinin olmaması ve 12 Eylül'de merkezi olarak çözülen ya da tasfiye olan yapıların ileri kadro ve taraftarlarınında faaliyeti sürdürmekte zorlanmasının buradan kaynaklanan bir yanı da vardır.

Taktik mücadele görevi, bir yanıyla sınıfın bağımsız eylemi ve siyasal temsiliyetini örgütlemek olduğu gibi, bir yanıyla da gerçek bir devrimci mahalli örgüt geleneğinin ilk kuşağını ve deneyimini yaratmaktır.

Bu tür bir mahalli örgüt, sadece merkezi parti politikası üzerinden değil dahası yerelliği/ bölgesinde fabrika zemininde hücreleşmede alacağı mesafeyle başarılabilir. Her mahalli alanda bir dizi fabrika ile ciddi politik bağlar ve bunları harekete geçirecek hücreler olmaksızın, bölge taktik hattı ve görevleri ya oluşmaz ya da yapay ve işlevsiz olur.

Bundan yoksun olunduğu ölçüde bölge örgütlerinin mevcut ilişkileri sadece bilgi taşıyacak, üretilecek politikayı hayata geçirme olanaklar fazlasıyla dar olacaktır. Bu darlık, belli zorlanma alanlarında çizgide, uygulanacak politikada eğilme ve sapmalara yolaçabilecektir.

Dolayısıyla merkezi parti çalışması ve fabrika hücreleri ile sağlıklı bir temelde beslenebildiği ölçüde, mahalli örgütler, politika yapan temellere oturabilmenin güvencesine sahip olurlar.

* Taktik politik mücadele ancak güce dayanılarak yapılabilir. Örgütsel yapımız bir yanıyla taktik politika yapmanın olanaklarına geç bir dönemde ulaşabilmiştir. Etkin ve toplum çapında bir politik kuvvet olmanın şartlarına ise tam da parti adımı ile ulaşıyoruz.

Bu politik etki kullanılabildiği ölçüde daha ileri sorumluluk ve görevleri başarabilecek maddi güç olma sorunu da çözüm yoluna girmiş demektir. Enerji işkolundaki özelleştirmeye karşı, çalışma alanlarımız üzerinden merkezi bir çalışma örgütlenebildiği ve bir kitle tepkisi oluşturulduğu ölçüde, bugün çalışma alanımızın fiilen dışında kalan bu alanda da maddi bir güç olmanın şartlarına ulaşabileceğiz.

Bizim çalışma alanlarını büyütmek konusunda planlı çabadaki zayıflığımız ve ülke çapında politikanın ihtiyaçlarını gözden kaçırmamamız nedeniyle, örneğin enerji işkolunun özelleştirilmesi çalışmamıza ancak merkezi Türk-İş mitingi vesilesiyle girebilmektedir. Böylece o eylemde de etkin bir varoluş koşullarından mahrum kalmaktayız.

Bir politikayı hayata geçirmek için maddi bir güce ihtiyaç vardır. Ancak bu maddi güç de ancak ilk güçlerle politikayı hayata geçirmenin çabası verildikçe yaratılabilir.

4-Taktik ve eylem:

* Taktik politikanın gerçek gücü kitleleleri kendi özdeneyimleri temelinde eğitmek ve harekete geçirmek olduğuna göre, başarısı da eylemin gücüne bağlı olarak belirlenecektir. Kitlelerin eylemi içinde giderek sınıfın bağımsız siyasetini ve eylemini örgütlemek, bunu da parti önderliğinde gerçekleştirmek temel hedef olacaktır. Bu çerçevede özellikle sınıfın politik eylemliliğini örgütlemek olağanüstü önem taşımaktadır. Çok değişik çalışma alanlarında ve çok değişik düzeylerde parçalı da olsa, politik eylemin gücü, sınıfın birleşik hareketi ve bir sıçramanın alt yapı olanakları anlamında kritik önemdedir. Sınıf içinde politikanın eylemli ajitasyonu, işçi sınıfına yüzbinlerce propaganda-ajitasyon materyali dağıtmakla kıyaslanamaz. Ya da ikincisi gerçek işlevini ancak birincinin yarattığı altyapı şartlarında yerine getirebilir. Eylemin olağanüstü önemi, politikanın sınıflar zemininde yapılmasının doğal bir sonucudur.

* Burada önümüze taktik eylem hattı sorunu çıkıyor. Bir kez eylemin önemi tespit edildikten sonra, talepler-politika alanında gelişimin doğal olarak varacağı yer burasıdır. Bugüne kadar sınıfın eylem gücünün/ eğilimlerinin farkında olamamanın bir sonucu olarak bu alan ya boş kalmış ya da

kendiliğinden sınırlarda bir karşılık bulmuştur. Bugün biz DGM'lere karşı mücadelenin bir protesto boykotuyla değil, süresiz bir boykot olarak başarıya ulaşacağını belirtiyorsak, bu konunun önemi yeterince açıktır. Taktik eylem hattı tartışması ancak maddi bir güç olunabildiği, kitlelerin eylemine önderlik etme pratikleşebildiği koşullarda kendini hissettirebilir. Bu olmadığı sürece, genel grev konusunda olduğu gibi, kolayca masabaşı taktik belirleme hatasına düşülebilir.

Bugün sınıf içinde çalışmada, sınıfın geriliği şartlarında, onu politik eyleme çekmenin sorunları taktik eylem sorununu önemli bir yere getiriyor. Bunun bir dizi alanda sonuçlarına bakabiliriz. Birincisi, politik eylemi sınıfın parçalı yapısıyla kesiştirmeye dönük olarak birim-fabrika eylemine vurgu bunun bir parçasıdır. Bu daha önce "Her yer 1 Mayıs alanı!" eylem taktiğiyle paralel bir tarzda düşünülebilir. İkincisi, merkezi eylemler içinde partinin pratik bir odak, alternatif olabilmesi için taktik eylem hattının nasıl olması gerektiği ve pratiğinin artan önemidir. Bu DİSK'in 11 Aralık eylemi üzerinden örneklenebilir. Sendika bürokrasisinin merkezi hava boşaltma eylemleri planlaması da bu alana ilgimizin artmasını gerektirmektedir. Üçüncüsü, sınıfın parçalı hareketililiği şartlarında mevzi direnişlerin artan önemidir. Parti bu tür eylemlere ilgisini mevzi direnişin sınırları dışından ve dayanışmayı aşan tarzda planlamalıdır. 3. Konferans sonrasında mesafe aldığımız, ancak yine de dayanışma sınırlarında kaldığımız bu tablo temel bir yüklenme alanı ve ilk adımda önderlik pratiğimizin sınanacağı alanlardan biridir.

5- Sonuç:

Sınıf hareketinin geri ve parçalı yapısı bizim taktik mücadeleyi geliştirmemizi geciktiren faktörlerden biridir. Sınıf hareketinin geriliği nedeniyle başta Kürt ulusal sorunu olmak üzere demokratik hak ve özgürlükler mücadelesine sınıfı çekmek temel bir zorluk alanıdır. Dahası sınıfın ekonomik eylemi bile birleşik bir hareket olmanın uzağındadır. Böylece sınıfa bir bütün olarak bakıldığında, öne çıkan bir mücadele eğiliminin varlığından bahsetmek güçtür. Bu, parti inşa örgütümüzde taktik politika ve mücadele ihtiyacının hissedilmesini önemli oranda zayıflatmıştır.

Dolayısıyla sorunun bizden kaynakanan yanının esasta geride kalmış olduğunu belirtsek de nesnel güçlük değişmiş olmaktan uzaktır. Gelinen yerde parti sorumluluğu nesnel güçlüğün daha geniş bir ölçekte tanımlanmasını gerektiriyor. Parti sınıfa dayanarak toplum çapında bir politik iddia ortaya koymak olduğuna göre, nesnel güçlüğe bir de ülkenin sınıf hareketi dinamikleriyle sol hareketinin dinamiklerinin ayrı kanallardaki varlığını eklemek gerekmektedir.

Bu ülkede yüzbinlerce işçi polisle çatışarak Ankara'ya yürürken, esasta kendi güçlerini bile seferber etmeyen/edemeyen bir sol dinamik ve bütün bir zindan direnişi sürecini bir-iki istisnai eylemle geçiren bir sınıf hareketi dinamiği bulunuyor.

Bu taktik talep ve mücadeleyi örgütlerken temel zorlanma alanlarından biridir. Biz bugün de taktik talep ve istemleri formüle ederken bunların sınıf tarafından nasıl daha kolay sahiplenileceğine özel olarak bakmak durumundayız. Bu, ülkenin ağır faşizm şartlarında demokratik haklar mücadelesinde genel duyarlılıkların ötesinde bir de sınıfın daha duyarlı olduğu alanların tespiti ve bununla uyumlu bir çalışma ihtiyacını tanımlıyor.

Bu hiçbir biçimde reformizmin demagojik tarzda politika-dışı ya da sınırlı bir politik çerçevede, başka bir deyişle yalnızca "sınıf eksenli" mücadele tanımlarıyla karıştırılamaz. Parti inşa örgütümüzün toplam süreci içinde bu tür bir darlaşmadan hep uzak olduğumuz gibi, gelinen yerde politik iddiamızın sınırları tersinden büyümüştür. Taktik politika alanına ilişkin sorunlarımız, partinin fabrika hücreleri temeline oturması ile sınıfın bağımsız politik eylemini örgütlemekten uzaklığı çerçevesinde anlaşılabilir. Bunda mesafe aldığımız ölçüde sorun pratikte çözülecektir. Bunun başarılabilmesi ise, taktik talep ve isteklerin sınıfın ötesinde tüm emekçiler ve çalışanlar için formüle edilebilmesiyle sağlanabilir. Sınıfın bağımsız ve politik eylemi ancak sınıf hareketini diğer sınıflarının talepleri için de savaşan bir düzeye çıkmasıyla sağlanabilir.

Parti sol ve sınıf hareketi dinamiklerinin ayrılığına bir ilk müdahaledir. Bu, sınıfın bağımsız politik eylemine dayanılarak giderek artan ölçüde tek ve birleşik bir hareketin yaratılmasının da güvencesidir.

Okurlardan / Yoldaşlardan...

Bir bildiri deneyimi

Sömürünün had safhada olduğu, iş kazalarına açık koşullarda üretim yapıldığı, patronun 3-4 isim altında üretim yapıp 6-7 taşerona böldüğü bir plastik fabrikasında çalışan bir grup işçiyle uzun zamandır ilişkilerimiz sürüyordu. Geçmiş dönemde, işverenin ikramiyeleri geç ödeyeceğini bildirmesi üzerine, işçilerin kendiliğinden bir hareketliliği yaşanmış, ama bu kendini şikayet kutularına kağıt atmak olarak ifade etmişti. İşçiler her iki vardiyayı katmaya çalışmışlardı.

O dönem konuyu bize açtıklarında, "Sizi destekliyoruz ve tanıdığımız herkesi katılması için yönlendireceğiz, ama bu hak almak bakımından sonuç verici olmaz. İşverenin şikayet kutusunu koymadaki amacı, işçilerin biriken tepkisinin örgütlü bir mücadeleye dönüşmesini engellemektir. Bunun yerine yemek boykotu, alkışlı protesto, oturma eylemi, iş bırakma türü eylemlerle üretimden gelen gücümüzü kullanarak sonuç alabiliriz" şeklinde yaklaşmıştık. Diğer bölümlerdeki işçilerle de bu yönde konuşmalar yaptık. İşveren bu ikramiyeyi ödese bile, bunun saldırının biteceği anlamına gelmeyeceğini söyledik.

Nitekim işveren kutulardaki yazıları okuduktan sonra ikramiyeleri ödemeye karar verdi. Bu durum işçilerin moralini yükseltti. Ama birkaç hafta geçmedene, kriz bahanesiyle 30'a yakın işçiyi işten attı, 40 kadar işçiyi ise ücretsiz izne çıkardı. Bu gelişmeler üzerine daha bilinçli işçiler bizim sözlerimizi yeniden hatırladılar.

Daha sonraki süreçte patron bu kez ikramiyenin yarısını ödeyeceğini açıkladı. İşçiler bir kez daha şikayet kutularını doldurdular. Ama işverenin tutumu değişmedi. Biz, işçi arkadaşlarla durumu değerlendirdikten sonra, bir bildiri kaleme alıp içerden dağıtım yapmayı önerdik. Bu önerimizi destekleyen işçiler oldu. Bildiriyi işçilerle birlikte kaleme aldık ve içerden dağıtımı örgütlendi. Bazı işçilerin üretimi durdurma ve fabrika önünde oturma eylemi yönünde girişimleri oldu, ancak yeterli kitleselliğe ulaşmayacağı anlaşılınca vazgeçildi.

Bizim hatamız müdahalenin gecikmesi oldu. İşçilerin en tepkili olduğu bir hafta öncesinden müdahale edebilseydik, sonuç çok daha etkili olurdu. Bildiri gene de işçiler üzerinde olumlu bir etki yarattı. Yamsıra, bildirinin bizzat işçilerin katılımıyla kaleme alınıp dağıtılması, üstlenilen bu sorumluluk, ilişkilerimizin pratik eğitimi açısından geliştirici oldu.

Hedefimiz, ulaştığımız partili mücadelede aşamasında, bildirilerimizi içerden dağıtmak, fabrikalardaki ilişkilerimizi geliştirip örgütleyerek parti hücrelerini yaratmaktır.

A. C.

Son sözü hep direnenler söyleyecek!

Komünist hareket içerisinde yer alana kadar hiçbir gözaltı yaşamamıştım. Faaliyete çıktığım bir gece gözaltına alındım. İlk gözaltım olduğu için çok tedirgin olmuştum. Daha yolda hakaret, küfür ve dayak başladı ve karakolda da devam etti. Ellerimi duvara yaslı tutmamı, ayaklarımı açmamı, üç dört kişi zorla sağlıyorlardı, hep tersini yapıyordum.

Emniyet Müdürlüğüne götürüldüm. Üst araması yapıldı. Tutanağa imza atmamam üzerine dayak ve psikolojik baskının yanısıra iyiniyet gösterileri sergilendi ve ailenin gerici tutumu kullanıldı. Her zaman yaptıkları gibi "diğerleri yakalandı, konuştular" türünden sözlerle birlikte sorgulama devam etti.

Kaçamak cevaplar verdiğimde, daha fazla ve değişik sorular geliyordu. Bu nedenle susmayı ve tepkisiz kalmayı denedim. İyi-babacan polis rolleri ile tehdit, küfür, dayak devam etti. Fakat yine başaramadılar. İfade vermedim. Bu sefer de kendi yazdıkları ifadeyi imzalatmaya çalıştılar. Tehditler ve kaba dayaktan sonra "imtina ediyor" diye yazdılar. Gözaltı çıkışında üst arama tutanağını imzalamamı, yoksa eşyalarımı vermeyeceklerini söylediler. Hemen dışarı çıkmak istiyordum. Bir kaç dakikalık tartışmadan sonra boş bırakılan yerleri çizerek imza attım.

Kısa bir süre sonra tekrar alındım. Bu sefer ilk gözaltımdaki hataları tekrarlamayacaktım. 4

saat sorgudan geçirildim. Orada kimler olduğunu gözbağını çıkararak, isimlerini ise tutanaklardan öğrenmiştim. İsimlerini söylediğimde çok tedirgin oluyorlardı. İmza atmamam ve ifade vermememe onları deliye çeviriyordu. Kaba dayak, elektrik tehditleri, küfürler, psikolojik baskılar gözaltı çıkışına kadar devam etti. Sorulara cevap vermiyor, susuyordum. Yine ifade yok, imza yoktu. Savcılığa çıkarıldıktan sonra serbest bırakıldım.

Daha sonraları değişik vesilelerle gözaltılar yaşadım. Bir etkinliğe katılmak üzere giderken, kimlik kontrolleri sırasında bir gözaltı daha yaşadım. Jop, tekme ve yumruk derbeleri altında slogan atarak ekip otosuna zorla bindirildim. Birlikte alındığımız arkadaşlarla devrim marşları söyleyip, yapılan tacizlere sert bir şekilde tavır koyduk. Her gözaltında olduğu gibi ifade vermedik ve imza atmadık. Kısa bir süre cezaevinde kaldıktan sonra serbest bırakıldım.

Son sözü hep direnenler söyleyecek!

H. S.

Genç güçlerin eğitimi...

Genç güçlerimizin sistematik ideolojik-politik eğitimi büyük bir önem taşıyor. Özellikle çevrelerinden koparak örgüt yaşamına adım atan genç yoldaşlarımız, deneyim ve birikim yetersizlikleri nedeniyle, karşılaştıkları güçlükleri aşmada belirgin bir zorlanma yaşıyorlar.

Dar bir çevrede, baskı ortamında yetişen bir birey kendini ifade etmekte zorlanır. Duygu ve düşüncelerini rahat yansıtamaz. Devrimcilerle tanışıp mücadeleye katıldıklarında yaşam onlara çok farklı gelmeye başlar. Artık kendilerini ifade etmeye başlamışlardır. Ve büyük beklentiler içerisine girerler. Bir bölgede konumlandırılırlar. Bu büyük bir heyecandır onlar için. Artık kendilerini üretebilecekleri bir yaşama adım atacaklar, kusursuz bir eğitimden geçecekler ve her anlarını devrime ayıran devrimciler olacaklardır.

Bu beklentiler yaşamın gerçeklerine çarptığında, büyük bir hayalkırıklığı yaşarlar. Özellikle sınıf çalışmasında karşılaştıkları güçlükleri aşamadıkları, idealize ettikleri beklentilerine yanıt alamadıkları için moral bozukluğu yaşarlar. Yaşadıkları sorunları yoldaşlarına açmaktan, açıkça dile getirmekten de çekinirler. Süreç ilerledikçe, kolayca aşabileceklerini sandıkları düzenin etkileri yeşermeye başlar.

Genç güçlerimizi her açıdan tanımaya çalışmalı, süreçlerini gözlemeli, ona göre müdahale etmeliyiz. Sorunlar yaşadığını farkettiğimiz zaman üzerine gitmeli, birlikte çözmeye çalışmalıyız. İdeolojik-siyasal olarak donatmak görevini hiçbir biçimde ihmal etmemeliyiz. Yeni çalışmaya başladığı bölgeyi her açıdan tanıması için yardım etmeliyiz. Geçmişte MYO ve PYO'da bölgeyle ilgili çıkan yazıları, raporları, sınıf çalışmasına ilişkin metinleri okumalarını sağlamalıyız. Bu yapılamadığında, genç yoldaşımız süreçlere sadece çalıştığı fabrikanın penceresinden bakmakta, gelişen olayları yorumlayamamakta ve gitgide yorulmaya başlamaktadır. Böyle bir süreci yaşamaması için zamanında müdahale etmeyi başarmalıyız.

C.A.

Deneyimlerden öğrenmek!..

Başlangıçta hiçbir şey dört dörtlük olamaz. Önemli olan, eksik ve hatalı yönlerimizi kavrayarak müdahale edebilmektir. Eksiklik ve zaaflarımızı bilince çıkaramadığımızda, onları aşmak konusunda da umutsuzluğa kapılırız.

Bu söylediklerim ışığında yaşadığım bir deneyimi aktarmak istiyorum. Siyasal sınıf çalışmasına pratik olarak girmeden önce de bir işçiydim. Küçük bir atölyede çalışıyordum. Büyük bir fabrikaya girdikten sonra gerçekten önemli deneyimler kazandım. Hem pratik, hem ideolojik... Fabrikada işçilerle rahatça ilişki kurabiliyor, bir çevre edinebiliyordum. Dahası sıcak ilişkiler kurup, evlerine gidip geliyordum. İlk bakışta, yanlış olan ne, diye sorulabilir. Ama sorun, kurulan ilişki tarzında, işçilere bakışta ve onlardan neyi nasıl beklediğin ve nasıl alacağın noktalarında ortaya çıkıyor.

Örneğin bir işçiyle girdiğim ilk fabrikada kurduğum ilişki yaklaşık iki yıl sürdü. Öncü ve

bilinçli bir işçi olmakla birlikte, bir sürü sorunu vardı. Kurduğum ilişkideki yanlışlık, onun kendi dünyasındaki sorunların öne çıkması idi. Yaşadığı sorunlar nedeniyle pratikte adım atmakta geri durabiliyordu. Konuştuğumuzda sınıf çalışmasında desteğimi sunacağım diyordu, ama yaşadığı sorunlar altında ezildi. Bunun üzerine açıkça konuştuğumda, sorunun kendisinden kaynaklandığını, biraz zaman istediğini, çalışmamızın ciddiyetini vb. belirtti. Oysa ilk süreçte müdahalem farklı olabilseydi, ilişki farklı bir düzeye çıkabilirdi.

Ama şu da bir gerçektir ki, bir işçiyi örgütlü düzeye kazanamasanız da, kendi değerlerinize kazanmak, sınıf bilincini geliştirmek ve bunlar üzerinden partiye sempatisini kazanmak da önemlidir. Müdahale ilk başta ürününü vermeyebilir, belki yıllar sürer, ama yaşadığı sorunlar karşısında sizin politikalarınızı, önerilerinizi, çağrılarınızı hatırlayacak ve destekleyecektir.

Deneyimlerden öğrenmenin önemi tartışmasızdır. Yıllar da geçse hatalarımız, eksiklerimiz olacaktır. Mücadele içinde olmaması mümkün değildir. Ancak, hatalardan öğrenerek, yetersizlikleri aşarak insan kendini ve faaliyeti geliştirebilir. Kuşkusuz deneyim kazanmak için hata yapmak gerekmiyor, başkalarının deneyimlerden de öğrenmesini bilmek gerekiyor.

Bir yoldaşın deyimiyle, zorluklar karşısında soğukkanlı ol ki sağlıklı düşünebilesin; hataların karşısında kendini suçlu hissetme, bu durumda yapacağın ilk şey moralini yüksek tutmak ve dersler çıkarmak olmalıdır.

Her zaman uzun soluklu ve geniş bakabilmeli, deneyimleri (illa kendi deneyimlerimiz olması gerekmiyor) bilince çıkarıp, pratik içinde sınayarak pekiştirmeliyiz.

F. Sönmez

Sorunlardan kaçmak küçük-burjuva bir zaafdır!

Devrimcilerle '94 yılından beri tanışıyordum. Daha o dönemde devrimci yaşamda tutarlılık, teoriyi yaşamına içselleştirme ve işçi sınıfına yönelim benim için önemliydi. Bunları çevremde fazla göremedim. Üniversiteye geldiğimde ise yurtseverlerin ortamında buldum kendimi. İkinci yıl EKİM'le tanıştım. İdeolojik olarak bana o günkü bilincimle çok ileri ve tutarlı geldi. Ancak temsil eden arkadaş örgütlenme konusunda aceleci bir tavrı vardı. O yıl 1 Mayıs yazılamasına çıktık, iki arkadaş yakaladılar. Ben yakalanmamıştım, ama bu olayda hatalı davranıldığını düşündüm ve bu beni olumsuz etkiledi. Ama ertesi yıl yine de EGK faaliyeti içerisinde yer aldım. Ancak faaliyet içerisinde yer alan kimi insanların devrimci ahlaka uymayan yaşamları üzerinden faaliyetten soğudum. O dönem bundan rahatsız olan bazı arkadaşlar ve ben müdahale edemedik. Çünkü kollektif işleyişin ne olduğunu bilmiyorduk.

Daha sonra bu tarzı bütün yapıya mal ederek faaliyetten ayrıldım. Benim için sosyalist yaşam tarzı çok önemliydi. Yurtsever çevrenin ilişkilerinden ve devrimci yaşam ve kişilik üzerine yazılarından etkileniyordum. Genel olarak Türkiye sol hareketinde karşılaştığım pratiklerden kaynaklı olarak, bu alandaki bakışın çarpık olduğunu düşünüyordum. Bu yüzden bir dönem yurtsever örgütlülüğün içinde yeralmayı bile düşündüm. O dönemde X dergisi çevresiyle de ilişkim gelişti. Bu çevreyi temsil eden insanlardan devrimci yaşam konusunda etkilendim.

Ama tüm bunlara rağmen bu yapılar içerisinde yer almadım. Çünkü EKİM bana teorik bir temel vermişti. Bu yapıların ideolojilerini bir türlü içime sindiremedim. Bu dönemde EG bulunduğum alanda bir toparlanma sürecine girdi. Bu süreçte örgütsel işleyiş konusunda da açıklığa kavuştum. Faaliyetin içine tekrar girmemde örgütsel demokrasi ve işleyiş etken oldu. Sorunlardan kaçmanın küçük-burjuva bir zaaf olduğunu anladım. Kaçmak yerine örgütsel demokrasi ve işleyişin temelinde sorunları çözme çabasının daha doğru olduğunu kavradım.

Yayınlarımızda yeni kültür, yeni insan, devrimci yaşam ve kişilik üzerine yazılar yeralıyor. Ama bunların daha da derinleştirilmesi ve açılması gerektiğini, bu konuda ısrarlı davranmanın önemli olduğunu düşünüyorum. Süreç içerisinde partimizin, yeni kültür, yeni yaşam, yeni insan konusunda daha sağlam adımlarla ilerleyeceğine inanıyorum.

Y. Tunç

Okurlardan / Yoldaşlardan...